

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Katedra rekreologie a cestovního ruchu

**Zhodnocení potenciálu cestovního ruchu v obci Dolní
Morava a jejím okolí**

Bakalářská práce

Autor: Kristýna Kalistová
Studijní obor: Management cestovního ruchu

Vedoucí práce: Mgr. Jaroslav Kacetyl, Ph.D.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a s použitím uvedené literatury.

V Hradci Králové dne 16.4.2018

Kristýna Kalistová

Poděkování:

Děkuji vedoucímu bakalářské práce panu Mgr. Jaroslavu Kacetlovi, Ph.D. za metodické vedení práce, podnětné připomínky a cenné rady, které mi při tvorbě této bakalářské práce velice pomohly.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá tématem vyhodnocení potenciálu cestovního ruchu v obci Dolní Morava a v jejím okolí. V práci byla použita kvantitativní i kvalitativní výzkumná metoda. Informace pro vyhodnocení potenciálu byly získány pomocí studia odborné literatury, pozorování, zkoumáním a komunikací se specialistou v oboru. Výsledky šetření ukazují, že se daná oblast vyznačuje velmi vysokým potenciálem s převahou přírodního typu. V budoucnu by se měl výzkum zaměřit na nové projekty zabývající se udržitelným rozvojem turismu v destinaci.

Klíčová slova: potenciál cestovního ruchu, předpoklady cestovního ruchu, Dolní Morava, Králický Sněžník

Annotation

Title: The evaluation of tourism potential in Dolní Morava and its surrounding

This bachelor theses evaluates tourism potential in Dolní Morava and its surrounding by analysing conditions of tourism. Both quantitative and qualitative methods were used. Data for the evaluation of tourism potential were collected by literature review, observation, exploration and communication with specialist in respective field. The findings indicate that potential of tourism in this area is very high with the dominance of natural one. Future research should suggest new projects aimed at the development of tourism in the destination, particularly sustainable one.

Keywords: tourism potential, conditions for tourism, Dolní Morava, Králický Sněžník

Obsah

1. Úvod	7
2. Metodika zpracování	8
2.1 Výzkumné otázky	8
2.2 Metoda vyhodnocení potenciálu cestovního ruchu.....	8
3. Teoretická část.....	10
3.1 Destinace cestovního ruchu	10
3.2 Předpoklady cestovního ruchu	11
3.2.1 Lokalizační předpoklady	12
3.2.2 Selektivní předpoklady.....	13
3.2.3 Realizační předpoklady	13
3.3 Potenciál cestovního ruchu	14
4. Praktická část.....	16
4.1 Informace o zkoumaném území.....	16
4.1.1 Poloha oblasti v rámci České republiky.....	16
4.1.2 Obec Dolní Morava a její historie	17
4.1.3 Masiv Králického Sněžníku	18
4.2 Vyhodnocení potenciálu cestovního ruchu.....	21
4.2.1 Přírodní subsystém	21
4.2.1.1 Přírodní pozoruhodnosti	21
4.2.1.2 Vhodnost krajiny pro pěší a horskou turistiku.....	25
4.2.1.3 Vhodnost krajiny pro cykloturistiku.....	28
4.2.1.4 Vhodnost krajiny pro sjezdové zimní sporty	30
4.2.1.5 Vhodnost krajiny pro lyžařskou turistiku	32
4.2.1.6 Vhodnost krajiny pro rekreaci u vody	34
4.2.1.7 Vhodnost krajiny pro rekreaci typu les/hory	34
4.2.1.8 Vhodnost krajiny pro venkovskou turistiku	35

4.2.1.9	Vhodnost krajiny pro vodní turistiku.....	36
4.2.1.10	Vhodnost krajiny pro horolezectví	36
4.2.1.11	Vhodnost krajiny pro závěsné létání	37
4.2.1.12	Vhodnost krajiny pro sportovní myslivost	37
4.2.1.13	Vhodnost krajiny pro sportovní rybolov	39
4.2.1.14	Vhodnost krajiny pro pozorování vodních ptáků	39
4.2.2	Kulturní subsystém.....	40
4.2.2.1	Kulturně historické památky a soubory.....	40
4.2.2.2	Skanzeny a muzea	41
4.2.2.3	Lázeňská funkce	41
4.2.2.4	Kongresy a konference	42
4.2.2.5	Kulturní akce	43
4.2.2.6	Sportovní akce	44
4.2.2.7	Církevní akce.....	47
4.2.2.8	Veletrhy a tematické trhy	48
4.2.2.9	Místní produkty	48
4.2.2.10	Příhraniční specifika.....	48
4.2.3	Realizační předpoklady	49
4.2.3.1	Doprava	49
4.2.3.2	Ubytování a stravování.....	50
5.	Shrnutí výsledků.....	51
5.1	Odpovědi na výzkumné otázky.....	53
6.	Závěr.....	54
	Seznam literatury.....	55
	Seznam tabulek.....	60
	Seznam obrázků.....	61
	Přílohy	62

1. Úvod

Cestovní ruch je důležitou součástí ekonomiky jednotlivých států včetně České republiky. Pro některé státy tak tvoří nedílnou součást příjmů. Rozvoj cestovního ruchu spolu s vysokou mírou potenciálu v jednotlivých turistických oblastech vykazují pozitivní účinky především v podobě vyšší návštěvnosti a tím přináší i zlepšení sociálních a ekonomických přínosů. Projekty pro rozvoj cestovního ruchu, které jsou z velké části založeny právě na výzkumu jeho potenciálu, získávají investory, kteří tyto projekty následně realizují. Motivem pro investování do cestovního ruchu v dané oblasti může být například výnos z investic, zvýšení konkurenceschopnosti destinace nebo možnost čerpat dotace od Evropské Unie či Ministerstva pro místní rozvoj. V důsledku rozvoje vznikají nová pracovní místa pro místní obyvatele, staví se nové objekty pro poskytování služeb, zlepšuje se stav dopravní infrastruktury a celkově dochází ke zkvalitnění služeb cestovního ruchu.

Tato práce se zabývá oblastí na hranici mezi Orlickými horami a Jeseníky, konkrétně tedy obcí Dolní Morava a masivem Králického Sněžníku. Rozvoj cestovního ruchu ve zkoumané lokalitě má své kladné i záporné stránky. Dříve méně známá destinace je dnes vyhledávaná v rámci České republiky a vzhledem ke své pohraniční poloze ji navštěvují i Poláci. Největším rozvojem prošel Dolní Morava relax & sport resort, který nyní láká velké počty návštěvníků. S tím ale postupně dochází k narušování přírody, ke změně reliéfu krajiny či k negativnímu vlivu na životní styl místních obyvatel.

Význam cestovního ruchu v oblastech lze zkoumat pomocí vyhodnocení jeho potenciálu. Práce tedy dopodrobna popisuje jednotlivé složky přírodních a kulturních předpokladů, které jsou pro existenci cestovního ruchu klíčové. Nejsou opomenuty ani dopravní a materiálně-technické předpoklady důležité pro dostupnost dané destinace a uspokojení základních potřeb.

Cílem této práce je vyhodnocení potenciálu cestovního ruchu v obci Dolní Morava a v jejím okolí. K dosažení cíle je využito charakteristiky daného území a především analýzy předpokladů pro cestovní ruch. Na základě výsledků šetření je zodpovězeno na výzkumné otázky.

Volba tématu práce byla především osobního charakteru. Autorka obec Dolní Morava ročně několikrát navštěvuje vzhledem k výborným podmínkám pro sjezdové lyžování a také v rámci horské turistiky po Králickém Sněžníku.

2. Metodika zpracování

Práce je rozdělena do dvou částí. V první části, tedy teoretické, jsou pomocí studia odborné literatury definovány základní pojmy, na které navazuje část praktická. Část praktická byla zhotovena pomocí samotného průzkumu lokality tak, aby byly získány všechny potřebné informace pro zodpovězení na výzkumné otázky.

2.1 Výzkumné otázky

Otázka číslo 1 – Jak vysoký potenciál cestovního ruchu má obec Dolní Morava a její okolí?

Otázka číslo 2 – Do kterého typu potenciálu se řadí obec Dolní Morava a její okolí?

Podotázka k otázce číslo 2 – Který typ potenciálu převažuje v obci Dolní Morava a v jejím okolí?

Otázka číslo 3 – Je obec Dolní Morava a její okolí vhodná pro letní i zimní rekreaci?

2.2 Metoda vyhodnocení potenciálu cestovního ruchu

Pro vyhodnocení potenciálu cestovního ruchu v obci Dolní Morava a v jejím okolí byla použita již existující metoda, jejímž autorem je Bína (2002). Ve své práci autor rozděluje potenciál cestovního ruchu na dvě složky – kulturní a přírodní subsystém. Do přírodní složky řadí aktivity provozované v přírodě nebo využívající přírodu a rekreaci. Do kulturní části zahrnuje cesty za kulturním poznáním. Dále hodnotí potenciál podle vhodnosti oblasti pro různé aktivity cestovního ruchu a podle forem lokalizačních podmínek. Formy lokalizačních podmínek se dělí do tří skupin (Bína, 2002):

- vhodnost oblasti pro jistou činnost cestovního ruchu provozovanou v přírodě;
- stálé objekty v oblasti jako jsou historické památky, muzea a další;
- sportovní a kulturní akce pořádané v oblasti.

Praktická část se zabývá analýzou potenciálu v šetřené oblasti pomocí popsání jednotlivých činností provozovaných v rámci cestovního ruchu, kulturních objektů a také sportovních a společenských akcí. Získávání informací potřebných pro tuto analýzu, je založeno na prozkoumání dané lokality po přírodní, kulturní a geografické stránce. Výzkum proběhl na základě kvantitativní i kvalitativní metodické strategie. Z hlediska kvantitativní strategie byla data získána pomocí studia odborné literatury, z internetových zdrojů, databází a informačních tabulí, které jsou rozmístěny v obci Dolní Morava. Kvalitativní výzkum

proběhl pouze v rámci kontaktování pověřeného orgánu zabývajícího se určitou problematikou.

Po získání potřebných informací je oblast zařazena do některého ze stupňů vhodnosti oblasti pro určitý předpoklad cestovního ruchu. Tyto stupně jsou vyjádřeny číselnou škálou, kdy každé číslo představuje jinou hodnotu (Bína, 2002):

- 0 = podmínky neexistují;
- 1 = podmínky na základní úrovni;
- 2 = podmínky na zvýšené úrovni;
- 3 = podmínky na vysoké úrovni.

Každý z těchto stupňů je vyjádřen odlišnou bodovou hodnotou (tabulka s přesnými hodnotami je uvedena v příloze 1). Ty jsou následně sečteny a výslednému číslu je přiřazena určitá míra potenciálu. Výsledný potenciál se dělí dle získaných bodů do pěti zón (Bína, 2002):

- základní potenciál – hodnota 1 – 25 bodů;
- zvýšený potenciál – hodnota 26 – 50 bodů;
- vysoký potenciál – hodnota 51 – 100 bodů;
- velmi vysoký potenciál – hodnota 101 – 200 bodů;
- výjimečný potenciál – hodnota nad 201 bodů.

S celkovou hodnotou lze pracovat také ve smyslu zařazení oblasti do jistého převládajícího typu potenciálu. Bína (2002) těchto typů rozlišuje pět:

- typ přírodní vyhraněný – sem patří všechny obce, ve kterých je zastoupení přírodního subsystému 100%;
- typ přírodní – přírodní subsystém v obci zaujímá 80-99,9%;
- typ kulturní vyhraněný – všechny obce, ve kterých kulturní subsystém vykazuje 80% zastoupení;
- typ kulturní – procentuální zastoupení kulturního subsystému v obci musí být minimálně 60% a maximálně 79,9%;
- typ smíšený – všechny další obce vykazující hodnotu potenciálu vyšší než 0.

Praktická část je zpracována podle výše uvedené metodiky vyhodnocení potenciálu cestovního ruchu a v závěru je pomocí výsledků analýzy zodpovězeno na výzkumné otázky.

3. Teoretická část

3.1 Destinace cestovního ruchu

Destinaci cestovního ruchu lze charakterizovat jako vytyčený cíl cestujících. Autoři Zelenka a Pásková (2012) uvádí, že to jsou státy, regiony a další území, ve kterých je provozován cestovní ruch. Dle autorů v destinaci najdeme různé typy kulturních a přírodních atraktivit, služby cestovního ruchu jako je ubytování, stravovací zařízení, informační centra a síť infrastruktury cestovního ruchu.

Podobnou definici uvádí autorka Hesková (2011), která definuje destinaci cestovního ruchu jako geografický prostor, který si návštěvník opět zvolí jako svůj cíl. V destinaci se nachází služby cestovního ruchu, které návštěvník bude při návštěvě vyhledávat a požadovat.

Pojem destinace cestovního ruchu lze také charakterizovat jako prostor buď vymezený anebo nevymezený hranicemi, ve kterých může návštěvník zůstat přes noc (World Tourism Organization, 2002). Internetová stránka World Tourism Organization (2002) dále uvádí, že se v destinaci nachází vzájemně propojené firmy a instituce nabízející služby, produkty a aktivity cestovního ruchu. Vzájemnou spoluprací těchto subjektů destinace může být vytvořena destinace ještě větší. Důležitou složkou je také tržní konkurenceschopnost, která je ovlivněna především identitou a image destinace.

Dalším autorem zabývajícím se tímto pojmem je Palatková (2006), která destinaci definuje jako jednotku s určitou fyzickou charakteristikou, umístěním, historií a kulturou. Autorka uvádí, že vedle vnitřních událostí, současnosti a reálných jevů jsou to i vnější události, historie a mýty, které destinaci ovlivňují. Charakteristika destinace se liší dle její velikosti, výskytu atraktivit, stavu infrastruktury a ekonomické závislosti na turismu.

Existují také různé typologizace destinací. Jednou z nich je například rozdělení podle autora Petromana (2015):

- klasické turistické destinace zahrnující města, ve kterých se nachází jisté kulturní dědictví, dále horská a přímořská střediska;
- přírodní turistické destinace, které přitahují jedinečností krajiny a poznáním místní fauny a flóry;
- obchodní turistické destinace;
- destinace pro krátkodobý pobyt kam patří především menší města s jistou mírou atraktivity.

3.2 Předpoklady cestovního ruchu

Předpoklady cestovního ruchu zahrnují nejzajímavější přírodní a kulturní podmínky, za kterými se návštěvníci vydávají. Obecně jsou oblasti s nejpříznivějšími předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu těmi nejnavštěvovanějšími.

Autoři Šauer aj. (2015) se zabývají především pojmem lokalizační předpoklady. Suprastrukturu, která zahrnuje dopravu, ubytování a stravování, zahrnují do základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu. Lokalizační předpoklady jsou tedy rozděleny na (Šauer aj., 2015):

- Přírodní předpoklady – vedle základních předpokladů jako je reliéf, klima, hydrologie, biografie, autoři také uvádí koncepci potenciálních rekreačních ploch.
- Kulturně historické předpoklady – architektonické památky, historická jádra měst, historické územní celky, městská architektura, lidová architektura, technické památky, vojenské památky, církevní památky, přírodní památky, kulturní zařízení, divadla, hvězdárny, planetária, astronomické pozorovatelny a společenské akce.

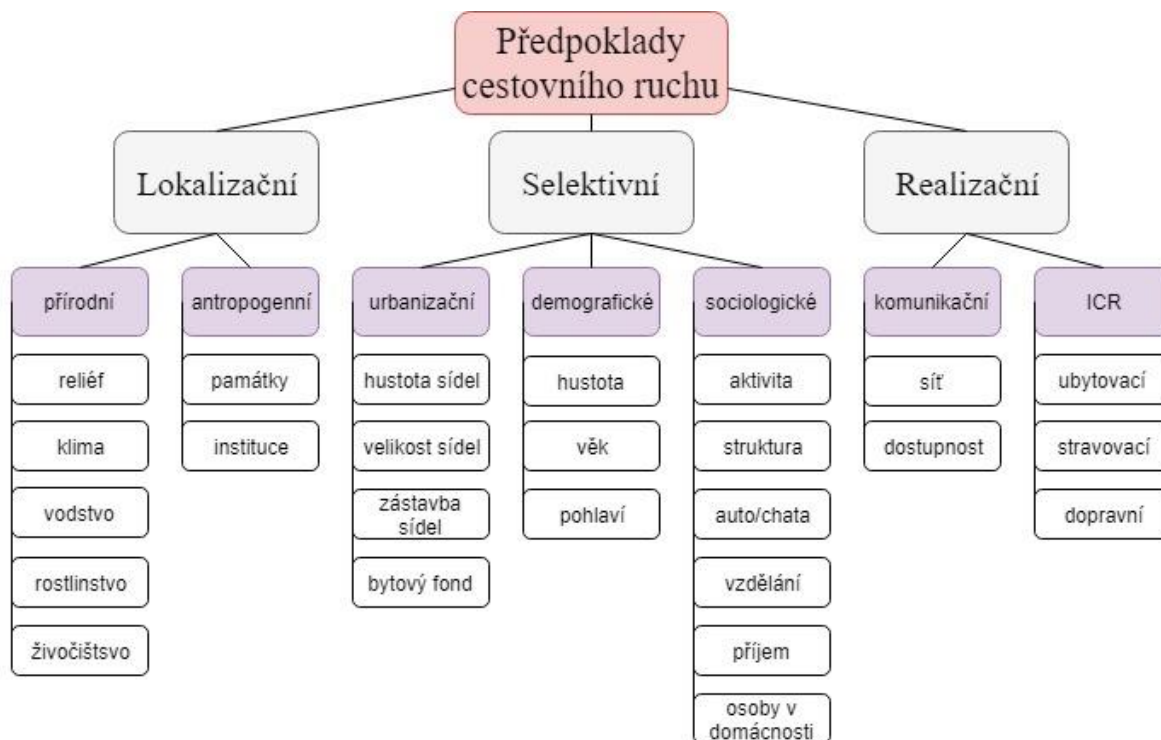
Autor Bína (2002) rozděluje předpoklady pro cestovní ruch do dvou skupin, a to:

- Lokalizační podmínky – nabídka území v podobě atraktivní přírody a kulturních objektů.
- Realizační podmínky – dopravní a materiálně technické předpoklady (ubytování, stravování, sportovní a jiná zařízení).

Dalším autorem zabývajícím se danou problematikou je Mariot (2000). Jak autor uvádí, dříve bylo studium rozvoje cestovního ruchu zaměřeno pouze na chování návštěvníků v daném území a jejich vliv na přírodní, kulturní a sociální prostředí. Stoupající příliv návštěvníků a zhoršující se vlivy na prostředí vedly ke zkoumání příčin tohoto vzrůstu a míst původu návštěvníků (Mariot, 2000). Předpoklady rozvoje cestovního ruchu se tedy nezaměřují pouze na návštěvnické destinace, ale také na místa, odkud účastníci cestovního ruchu pocházejí či přicházejí. Tento způsob pohledu na věc nazval autor jako funkční přístup k činitelům podporujících rozvoj cestovního ruchu, tedy předpoklady cestovního ruchu. Předmětem zájmu tohoto přístupu jsou funkce jednotlivých prvků, intenzita cestovního ruchu, časový průběh a také rozdílné typy účastníků (Mariot, 2000).

Předpoklady jsou členěny dle funkčního přístupu na předpoklady lokalizační, selektivní a realizační (viz obr. 1).

Obr. 1 - Schéma předpokladů cestovního ruchu

Zdroj: vlastní zpracování dle Mariot, 2002

3.2.1 Lokalizační předpoklady

Lokalizační předpoklady musí splňovat podmínku určité atraktivity oblasti, která má návštěvníky přitáhnout. Jejich účelem je vzbuzení zájmu a usměrnění potenciálu území (Mariot, 2000). Autor dále uvádí, že podle nich lze vymezit náležité typy cestovního ruchu pro území, odhadnout možný budoucí vývoj území a také určit přednostní aktivity cestovního ruchu, které jsou pro území vhodné.

Lokalizační předpoklady se dělí na dvě skupiny (Mariot, 2000):

- Přírodní předpoklady – rozmanitost přírodního prostředí (tvar zemského povrchu, podnebí, vodstvo, fauna a flóra).
- Kulturně-historické předpoklady jako výsledek lidské činnosti přitahují turisty i do oblastí nijak zajímavých. Mezi hlavní atraktivity patří architektonické a historické památky, muzea a jejich umělecká díla.

3.2.2 Selektivní předpoklady

Za selektivní předpoklady se považuje schopnost nebo způsobilost destinace se aktivně či pasivně zúčastnit cestovního ruchu (Mariot, 2000). Důležitou součástí těchto předpokladů je analýza daného území a také trhu, a to především z pohledu strany poptávky pro pochopení odlišných preferencí poptávajících. Selektivní předpoklady se dělí na (Mariot, 2000):

- Urbanizační předpoklady – cestovní ruch je důležitý pro obyvatele měst, kteří žijí v umělém prostředí a potřebují se tak dostat do přírody. Mezi hlavní kritéria se zařazuje hustota, velikost a zástavba sídel. S rostoucí urbanizací roste i zájem o účast na cestovním ruchu.
- Demografické předpoklady – rozdílná věková struktura, hustota a pohyb obyvatelstva.
- Sociologické předpoklady – ekonomické aktivity, sociální příslušnost, vzdělání, struktura domácnosti, průměrný finanční příjem na člena domácnosti, volný čas.

3.2.3 Realizační předpoklady

Pro cestování do míst mimo bydliště účastníků cestovního ruchu jsou klíčové realizační předpoklady, které umožňují tuto změnu uskutečnit. Rozvoj infrastruktury cestovního ruchu zvyšuje šance na přilákání dalších potenciálních investorů, subjektů podílejících se na cestovním ruchu a v neposlední řadě také možných návštěvníků (Mariot, 2000).

Realizačních předpoklady lze rozdělit na (Mariot, 2000):

- Komunikační předpoklady zahrnují dopravní infrastrukturu (silnice, železnice, říční a letecká doprava). Důležitá je dostupnost, hustota a stav infrastruktury, vzdálenost mezi destinací a místem pobytu.
- Materiálně-technické předpoklady slouží především k uspokojení základních fyziologických potřeb. Patří sem ubytování, stravování a další zařízení jako jsou obchody, půjčovny, hřiště a informační centra.

3.3 Potenciál cestovního ruchu

Autoři Zelenka a Pásková (2012) definují potenciál cestovního ruchu jako zjištěnou hodnotu všech předpokladů cestovního ruchu, která je poté snížena o hodnotu vykazující vliv negativních faktorů cestovního ruchu na prostředí dané destinace. Dle autorů do těchto negativních faktorů lze zařadit především zhoršující se stav životního prostředí a také způsoby využití krajiny, které ji poškozují.

Potenciál cestovního ruchu bývá rozmístěn nerovnoměrně, nejvyšší návštěvnost se tedy logicky objevuje v destinacích s nejvyšším potenciálem (Pásková, 2009). Autorka dále uvádí, že pro dosažení a udržení nejvyššího možného potenciálu je třeba udržovat péči o primární zdroje, zajímat se o rozvoj dalších zdrojů jako je infrastruktura cestovního ruchu a o výzkum cestovního ruchu. Problémem území s vysokým potenciálem je, že často není možné pojmout velké množství návštěvníků a kapacita území je mnohdy překročena. Poté dochází k nevratnému poškození přírodního, kulturního, ale i sociálního prostředí (Pásková, 2009).

Je třeba pojem potenciál cestovního ruchu odlišovat od pojmu únosné kapacity rozvoje cestovního ruchu, který znamená, že destinace musí být schopna pojmout všechny následky a příčiny aktivace potenciálu cestovního ruchu (Pásková, 2009).

Autor Šauer (2015) dělí potenciál cestovního ruchu na dvě složky, a to primární a sekundární potenciál. Primární potenciál ztotožňuje s lokalizačními předpoklady cestovního ruchu a zařazuje do nich souhrn všech přírodních a kulturně-historických předpokladů. Naopak sekundární potenciál vyjadřuje lokalizační předpoklady, které zahrnují ubytovací zařízení, základní dopravní infrastrukturu, ostatní dopravní a sportovně rekreační infrastrukturu, cestovní kanceláře, agentury a touroperátory.

Potenciál cestovního ruchu lze také popsat jako systém, který zahrnuje podmínky a předpoklady cestovního ruchu v území (Bína, 2010). Autor uvádí, že vyhodnocení potenciálu nemusí být vždy přesné a adekvátní, jelikož každý z návštěvníků vnímá danou destinaci jiným způsobem, a tak mohou některé prvky působit neměřitelně. Ve své práci rozděluje systém na jednotlivé měřitelné úseky potenciálu. Mimo to dělí tento potenciál na dvě části:

- atraktivita cestovního ruchu;
- plochy a linie, které ovlivňují cestovní ruch.

Starší verze jeho publikace uvádí definici (Bína, 2002): „*Potenciál cestovního ruchu je chápán jako formalizovaný výsledek zhodnocení co možná komplexního okruhu lokalizačních podmínek a předpokladů pro další možný rozvoj cestovního ruchu.*“

Pojmem potenciál se zabývá i autorka Királ'ová (2003), která ho zahrnuje do primární nabídky cestovního ruchu. Ten dále dělí na přírodní, geomorfologický, klimatický, hydrologický, biologický a kulturně-historický potenciál. Všechny atraktivity, ať už přírodní, tak i kulturní, se vyznačují jistou jedinečností a člověk na jejich vznik nemá téměř žádný vliv. Jinou skupinou jsou kulturně-společenské a sportovní akce, které již uměle vytvořené jsou.

V zahraničí je přístup k vyhodnocení potenciálu poněkud odlišný. Jedním z příkladů může být vyhodnocení za podpory matematického modelu. Jak uvádí autor Yan (2017), popisné a kvalitativní přístupy k určení potenciálu památkových míst v regionu nejsou natolik efektivní, a proto využívá různých indikátorů, které v souhrnu vyjadřují potenciál cestovního ruchu pomocí hodnoty od 0 po 1. Toto výsledné číslo je součtem přiřazených hodnot různým ukazatelům potenciálu cestovního ruchu, které se liší podle rozvoje a také zdrojů cestovního ruchu. Model byl využit ve dvou případových studiích v Číně.

Odlišnou studii provedla autorka Nestorosk (2011) v Makedonii, která uvádí, že vyjádření potenciálu cestovního ruchu souvisí s propagací produktů v regionech, se schopností konkurovat, s dodržováním principů udržitelnosti cestovního ruchu, s ochranou přírody a také s aktivitami v destinaci. V závěru dodává, že vzhledem k rozmanitosti charakteru cestovního ruchu je obtížné potenciál v regionu vyhodnotit.

Autor Beaver (2005) definuje potenciál cestovního ruchu jako místo, které disponuje jistými přitahovacími faktory. Definice potenciálu je dle autora mezi experty odlišná. V některých případech je potenciál popsán pouze jako souhrn předpokladů, které se v daném místě fyzicky nacházejí. Autor také uvádí, že na druhou stranu existují i ti, kteří by do potenciálu zahrnuli i zvyky a tradice, ale i finanční náročnost, kterou potenciální návštěvník v místě musí očekávat.

Vyhodnocení potenciálu je také možné pomocí modelu trojitě spirály, jak uvádí autor Banožić aj. (2015) při jejich mapování kontinentální části Chorvatska. Model je založen na spolupráci vládních institucí, soukromého sektoru a univerzit, která napomohla rozvoji cestovního ruchu a zajištění financí pro budoucí projekty v oblasti. Pomocí této spolupráce došlo ke kvalitnějšímu monitoringu oblasti a vyhodnocení potenciálu.

4. Praktická část

4.1 Informace o zkoumaném území

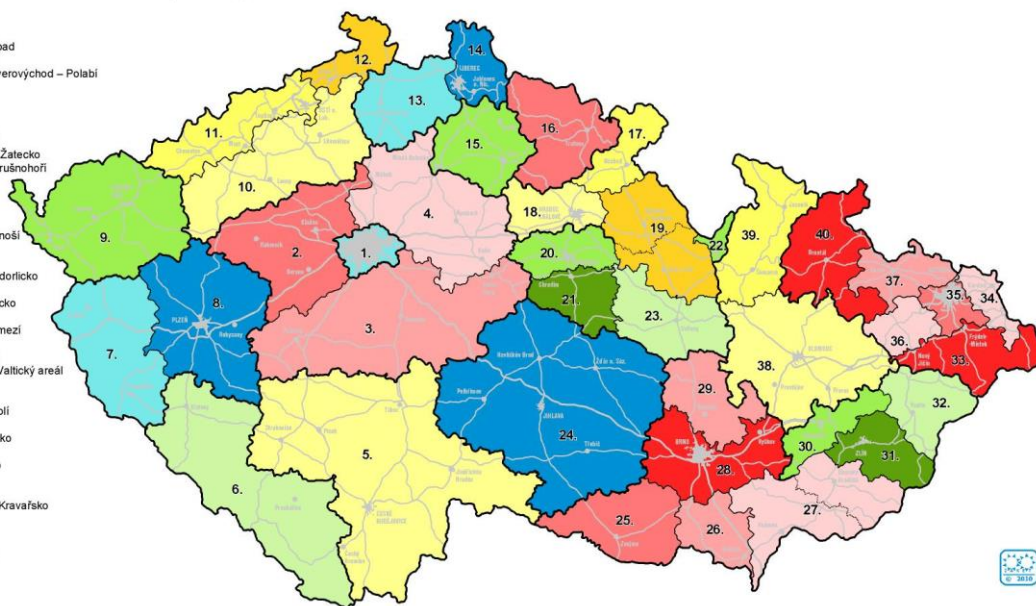
4.1.1 Poloha oblasti v rámci České republiky

Zkoumaným územím je obec Dolní Morava a její okolí. Oblast se nachází ve východních Čechách a patří do okresu Ústí nad Orlicí v Pardubickém kraji. V rámci cestovního ruchu je zařazena do turistického regionu Východní Čechy a konkrétněji spadá pod turistickou oblast Králický Sněžník (Czech Tourism, 2010). Lze vymezit její hranice dle určitých bodů – východní hranici tvoří z velké části česko-polská hranice, která začíná od vrcholu Králického Sněžníku a vede až k hraničnímu přechodu Horní Morava/Jodłów, dále mezi řekou Moravou a Lipkovským potokem, kolem vrcholu Větrný vrch až k jižnímu konci obce Dolní Morava (Mapy.cz, 2018b). Ze západní strany je hranice vytyčena pomezím mezi Pardubickým a Olomouckým krajem (Mapy.cz, 2018b). Z okolí obce jsou popsány pouze některé cyklostezky, tratě pro běžkaře a muzeum. Tyto tratě a stezky území obce opouštějí a zase se vrací zpět, proto byly také do vyhodnocení potenciálu zahrnuty. Muzeum bylo zařazeno z důvodu toho, že se nachází v cíli naučné stezky vedoucí obcí.

Obr. 2 - Mapa turistických oblastí v České republice

Turistické oblasti České republiky

1. Praha
2. Střední Čechy – západ
3. Střední Čechy – jih
4. Střední Čechy – severovýchod – Polabí
5. Jižní Čechy
6. Šumava
7. Český les
8. Pízeňsko
9. Západočeské lázně
10. České Středohoří a Žatecko
11. Krušné hory a Podkrusnohoří
12. České Švýcarsko
13. Českolipsko
14. Jizerské hory
15. Český ráj
16. Krkonoše a Podkrkonoší
17. Kládké pomezí
18. Hradecko
19. Orlického hory a Podorlicko
20. Pardubicko
21. Chrudimsko – Hlinecko
22. Králický Sněžník
23. Českomoravské pomezí
24. Vysočina
25. Znojemsko a Podjí
26. Pálava a Lednicko-Valtický areál
27. Slovácko
28. Bímo a okolí
29. Moravský kras a okolí
30. Kroměřížsko
31. Zlínsko a Luhačoviccko
32. Valašsko
33. Beskydy – Valašsko
34. Těšínské Slezsko
35. Ostravsko
36. Poodří – Moravské Kravaňsko
37. Opavské Slezsko
38. Střední Morava
39. Jeseníky – západ
40. Jeseníky – východ

Zdroj: Czech Tourism, 2010

4.1.2 Obec Dolní Morava a její historie

První zmínky o osídlení obce jsou ze 14. století, kdy byla oblast vyhledávána jako naleziště cenných kovů (Žmolík, 2011). Autor dále uvádí, že obec Dolní Morava byla založena v údolí řeky Moravy, dle které získala své jméno a dlouhou dobu fungovala jako německá osada, a to až do konce druhé světové války. Obec se katastrálně skládá ze tří částí – Dolní Morava, Horní Morava a Velká Morava. Tyto 3 části byly dříve samostatnými obcemi, avšak roku 1960 byly sloučeny do obce jedné, a to právě s názvem Dolní Morava (Králický Sněžník, 2000-2015a). Obec slouží jako turistická destinace, která prochází neustálým vývojem. Pro porovnání výskytu atraktivit a stavu infrastruktury cestovního ruchu v destinaci patří následující krátký vývoj od roku 2002, který byl zpracován dle autorky Dolečkové (2017):

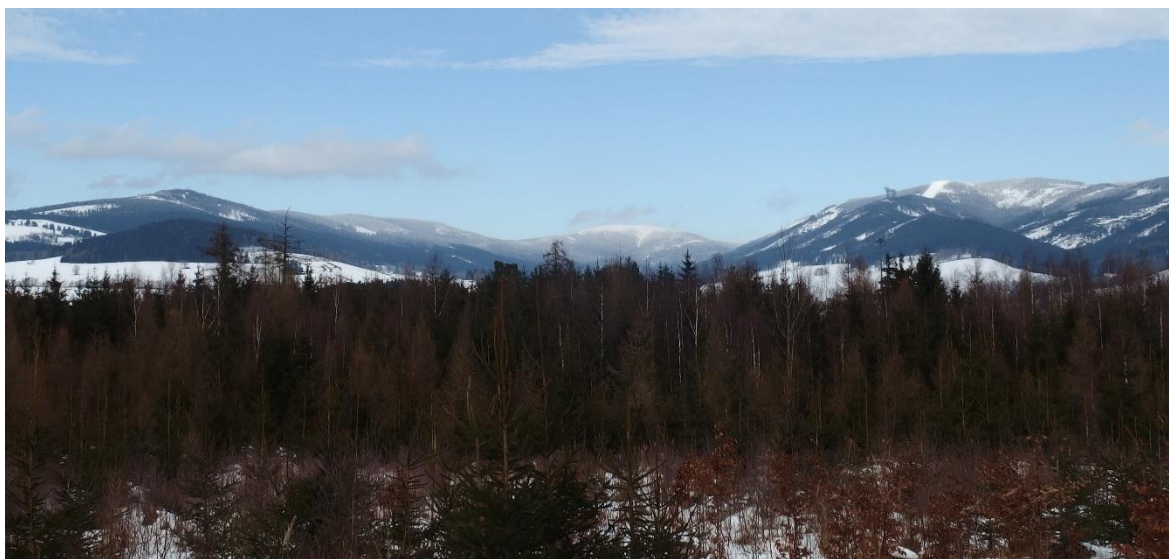
- 2002 – Vznikla společnost SKI Sněžník s.r.o. za podpory lyžařského areálu SKP Kometa Brno, která napomohla rozvoji lyžařského střediska.
- 2003 – Vznik informačních brožur s názvem Dolní Morava - Králický Sněžník.
- 2004 – Vznik nového parkoviště u lyžařského areálu.
- 2005 – Vznik Areálu snů a krosové dráhy v areálu Větrný Vrch. Zavedení cyklobusu z Ústí nad Orlicí.
- 2010 – Rozhledna Klepý byla financována z projektu Euroregion Glacensis. Nové sedačkové lanovky v areálu Sněžník a U Slona, nová modrá sjezdovka a lesní lyžařské cesty mezi sjezdovkami. Zavedení skibusů mezi areály. Byl postaven Wellness hotel Vista ****. Vznikly nové komunikace propojující hotel Vista a areál U Slona. Vzniklo infocentrum, půjčovna lyží a kol, ski servis, nové horské chaty včetně vyhlídkové restaurace Slaměnka. Byl zpřístupněn Sportovní areál, který se původně jmenoval Areál snů.
- 2011 – Vznikl lanový park a bobová dráha.
- 2012 – Ve Sportovním areálu bylo upraveno hřiště na fotbal – konání prvních oficiálních fotbalových zápasů.
- 2014 – Zakoupení rolby na úpravu běžeckých stop. Vznikly tzv. single trails a také sjezdovka až na vrchol Slamníku.
- 2015 – Vznik nových ubytovacích kapacit – hotel Sport, apartmány „Pod vlekem“. Byla postavena vyhlídková věž Stezka v oblacích.
- 2016 – Vybudování Stamichmanovy stezky.

4.1.3 Masiv Králického Sněžníku

Masiv Králického Sněžníku ležící na hranici České republiky a Polska je součástí krkonoško-jesenické soustavy. Po Krkonoších a Hrubém Jeseníku patří mezi třetí nejvyšší pohoří České republiky. Při dělení masivu je možné rozeznat dva hraniční hřbety, a to jihozápadní a východní. Do jihozápadního hřbetu se řadí vrchy Malý Sněžník, Hraniční skály, Bílý kámen, Hled'sebe a Klepý a do východního hřbetu lze zahrnout Černou kupu, Sušinu, Podbělku, Slamník a Sráznou (Vítek, 2000).

Nejvyšším vrcholem tohoto masivu je Králický Sněžník, který se nachází v nadmořské výšce 1424 m n. m. Jeho samotný název byl v historii několikrát pozměněn. Autorka Gembalová (2006) uvádí, že byl pojmenován například jako Kladský Sněžník, Špiklický Sněžník anebo Velký Sněžník. Dle autorky pochází současný název z roku 1884, kdy na horu vystoupil český spisovatel Alois Jirásek, který dal hoře jméno Králický Sněžník. Z vrcholku je při dobré viditelnosti možnost spatřit Krkonoše, Beskydy, Hrubý Jeseník anebo také Soví hory, které se nachází na území Polska (Gembalová, 2006).

Obr. 3 - Masiv Králického Sněžníku

Zdroj: vlastní archiv, březen 2018

Na krajinném rázu Králického Sněžníku se velkým dílem podílela doba ledová ve starších čtvrtohorách. Lze tedy předpokládat, že údolí některých toků, pramenících v tomto pohoří byly vymodelovány malými ledovci (Vítek, 2000). Jedním z důkazů je karoid v blízkosti pramene Prudkého potoka nebo sutě z doby čtvrtohorního zalednění okolo Vlastovčích kamenů (Geologické lokality, 2003-2012b).

Klima

Klima panující v oblasti je drsné a mrazivé, a proto patří do oblasti chladného klimatu. Působení klimatu společně se zvětváním vytvořilo tzv. kryoplanační terasy (mírně skloněný erozní tvar na svahu), kamenná moře a proudy (Vítek, 2000). V oblasti se objevuje vysoký úhrn srážek, až 1 230 mm/rok a i díky tomu na vrcholcích pohoří leží sníh někdy i po dobu 6 měsíců (Brandos, 2007).

Vodstvo

Zajímavým bodem pod vrcholkem Králického Sněžníku je pramen řeky Moravy, který je upraven na studánku. I když je toto místo jedním z nejnavštěvovanějších v rámci masivu, je známo, že Morava má pramenů mnohem více. Zdrojem Moravy je například Pětipotočí, Mléčný pramen, potok Poniklec, Malá Morava, Žlebský potok a další (Vítek, 2000). Na jednom z pravých přítoků se vytvořily dva skalní stupně vodopádu Pod Strašidly.

Obr. 4 – Vodopád Mléčného pramene

Zdroj: vlastní archiv, březen 2018

Flora

V oblasti převažují jehličnaté lesy, konkrétně smrková monokultura. V pásmu pod vrcholem Králického Sněžníku se nachází subalpínská vegetace v podobě trávníků a vřesovišť a také několik vzácných a chráněných druhů rostlin jako je pětiprstka žežulník, violka žlutá sudetská, endemický poddruh prvosenky vyšší a jesenický endemit zvonek vousatý (Kos, 2000-2015). Další významnou rostlinou vyskytující se pouze na Vlastovčích kamenech je sítina trojkланá. Podél řeky Moravy od jejího pramene až do údolí rostou především kapradiny.

Fauna

V místní přírodě žijí lesní zvířata jako jsou jeleni, srnci, divoká prasata, zajáci, lišky a jezevci lesní (Kos, 2000-2015). Autor dále uvádí, že za zajímavost lze považovat i přítomnost kamzíka horského, který se na území objevil po přechodu z jeho původního místa vysazení, a to z Jeseníků. Z dalších zvířat je obvyklý výskyt netopýra, myšivky horské a několika druhů ptáků.

4.2 Vyhodnocení potenciálu cestovního ruchu

4.2.1 Přírodní subsystém

4.2.1.1 Přírodní pozoruhodnosti

Zkoumaná oblast je z přírodního hlediska zajímavá hned v několika ohledech. Nachází se zde dvě chráněné oblasti, jejichž hlavním úkolem je chránit místní faunu a flóru. Pozoruhodný je také proces geologického vývoje, který napomohl k vzniku krasových útvarů a celkově unikátní podobě tohoto masivu. Oblast je známá i z hlediska hydrologie v důsledku pojmu evropské rozvodí.

Národní přírodní rezervace Králický Sněžník

V roce 1990 byla v masivu Králického Sněžníku vyhlášena národní přírodní rezervace, aby došlo k zamezení ničení oblasti a odstranění rušivých vlivů způsobených činnostmi lidí (Králický Sněžník, 2000-2005e). Na internetové stránce Králický Sněžník (2000-2015e) je dále uvedeno, že rezervace je vyhlášena na ploše 1694,67 ha a z toho více než tři čtvrtiny spadají pod ochranné pásmo. Vyhlášení rezervace bylo především z důvodu zachování geomorfologického a geologického bohatství, ale také zástupců z řad fauny a flóry. Konkrétně jde tedy o původní smrkové lesní porosty, alpská vrchovištní rašeliniště, alpské trávníky, přeměněné horniny, krystalické vápence a dolomity (Králický Sněžník, 2000-2015e). Krystalické vápence a dolomity pomohly ke vzniku krasu s jeskyněmi, ponory a vyvěračkami. Ze vzácných rostlin se v oblasti nachází oměj šalamounek, jestřábník sněžnický, kamzičnický rakouský, květnatec Archerův a ze zvířectva např. myšivka horská a linduška horská (Králický Sněžník, 2000-2015e).

Ptačí oblast Králický Sněžník

Ptačí oblast byla vyhlášena roku 2004 na území Pardubického a Olomouckého kraje o rozloze 30 191,7 ha (Dolní Morava, 2018e). Do této oblasti spadá část obce Dolní Morava, ovšem samotný vrchol Králický Sněžník už součástí není. Internetová stránka Králický Sněžník (2004) uvádí, že oblast byla vyhlášena především pro ochranu chřástala polního, který díky vyžínání a sekání luk přichází o přirozené prostředí k životu. Zde je mu toto prostředí poskytnuto v důsledku extenzivního obhospodařování luk a také ekologického zemědělství. Mezi jiné druhy ptactva vyskytující se v oblasti patří čáp černý, jeřábek lesní, datel černý, ťuhák obecný, výr velký, kulíšek nejmenší, sýc rousný, ledňáček říční, žluva šedá a další (Králický Sněžník, 2004).

Obr. 5 – Informační tabule ptačí oblast Králický Sněžník

Zdroj: vlastní archiv, březen 2018

Střecha Evropy

Králický Sněžník je mnohdy spojován s pojmem „střecha Evropy“, jelikož na jednom z jeho vrcholů, konkrétně vrchol Klepý, pramení tři řeky odtékající do tří různých moří. Ve východní části je to řeka Morava, která se dále vlévá do Dunaje a ta ústí do Černého moře. Z jižního svahu odvádí vodu do Severního moře Lipkovský potok vlévající se do Tiché Orlice, která se spojuje s Divokou Orlicí u Týniště nad Orlicí v Orlici a ta se v Hradci Králové vlévá do Labe. Poslední řekou odvodňující západní oblast Králického Sněžníku je řeka Kladská Nisa ústící do moře Baltského. Zajímavý je i vznik názvu Klepý, který je

odvozen z německého slova Klapperstein – „klapající kámen“ (Vítek, 2000). Autor také uvádí, že klapavý zvuk je slyšet především při tání ledu a sněhu ve spárách mezi kameny, které se poté řítí z kamenných moří dolů.

Krasové útvary

Za unikátní přírodní výtvar lze pokládat málo známé krasové útvary v údolí řeky Moravy nacházející se v jeskyni Tvarožné díry a Patzeltově jeskyni. Tvarožné díry získaly svůj název díky vzniku tzv. nickamínku, který se lidově nazývá tvaroh (Vítek, 2000). V jeskyni, která je tvořena rourovitými chodbami, se nachází krápníky a vrstvy sraženého vápence. Dle internetové stránky Králický Sněžník (2000-2015b) je tato jeskyně zimovištěm vzácných druhů netopýrů. K Tvarožným díram připadá navíc vývěrová jeskyně Kančí díry, jeskyně Propáستka a pramen Nesselbrunnen (Geologické lokality, 2003-2012a). Druhá jeskyně, Patzeltova jeskyně, je pojmenována po svém objeviteli. V jeskyni jsou největší zajímavostí mramorové stěny, strop a malé jezírko (Vítek, 2000).

Za geoturistickou zajímavost lze považovat mramorový lom nacházející se v severní části Dolní Moravy, a to ve Velké Moravě. Součástí lomu jsou dvě mramorové jeskyně. Krystalický vápenec zde vznikl při orlicko-kladském krystaliniku a prochází až do Patzeltovy jeskyně a jeskyně Tvarožné díry (Geologické lokality, 2003-2012a). V lomu i nadále občas dochází k těžbě a je doporučen k ochraně.

Jedním z hlavních důvodů k návštěvě oblasti je právě masiv Králického Sněžníku. Tato oblast je přírodně a geomorfologicky velice atraktivní, nachází se zde několik přírodních úkazů, národní přírodní rezervace, ptáčí oblast a pramení zde jeden z našich důležitých vodních toků. Výhodou je, že se Králický Sněžník nachází přímo na hranici s Polskem, ze kterého na vrchol vede několik stezek, a proto je často navštěvován i Poláky.

Pro zařazení oblasti do vhodného stupně lokalizačních podmínek je nutné zmínit Bínovo (2002) rozdělení:

- 1. stupeň: krajina s atraktivními přírodními výtvar;
- 2. stupeň: významnější přírodní výtvar s širší publicitou;
- 3. stupeň: celostátně a mezinárodně proslulé přírodní výtvar, které jsou hlavním důvodem návštěvy oblasti.

Vzhledem ke všem výše uvedeným podmínkám lze tuto složku potenciálu cestovního ruchu zařadit do třetího stupně lokalizačních podmínek.

Tab. 1 - Určení stupně vhodnosti oblasti pro přírodní pozoruhodnosti

Složka potenciálu cestovního ruchu	Počet bodů pro kladný stupeň lokalizačních podmínek		
	10	20	45
Přírodní pozoruhodnosti v oblasti	-	-	x

Zdroj: vlastní zpracování dle Bíny, 2002

4.2.1.2 Vhodnost krajiny pro pěší a horskou turistiku

Zkoumaná oblast je protkána několika turistickými trasami všech obtížností – žlutou, zelenou, modrou a červenou (viz. příloha 3). Jejich obtížnost je dána převýšením a strmostí. Trasy vedou v nadmořské výšce pohybující se přibližně od 570 do 1424 m n. m. (Obec Dolní Morava, 2018b). Následující trasy jsou popsány za pomoci internetové stránky Mapy.cz (2018a) a samotným prozkoumáním oblasti.

Žlutá trasa začíná na parkovišti Pod Klepáčem a vede přes rozcestí Nad Sršňovkou, kolem Zbojnické chaty a končí u rozcestí Nad Zbojnickou chatou. Trasa měří celkem 4 km.

Zelená trasa o délce 12 km začíná na hraničním přechodu Horní Morava a vede podél hranice mezi Českou republikou a Polskem. Zajímavou zastávkou na trase je dřevěná rozhledna Klepý ležící na státní hranici, ze které je výhled na celý masiv Králického Sněžníku a při dobré viditelnosti na vzdálenější pohoří. Trasa dále vede přes vrchol Hled'sebe, Hraniční skály a Malý Sněžník. Odtud pokračuje na území Polska a do České republiky vstupuje opět u Vlačstovčích kamenů. Dále vede přes vrchol Králického Sněžníku a oblast opouští na rozcestí Stříbrnická – sedlo.

7 km dlouhá modrá turistická trasa vede opět z parkoviště Pod Klepáčem přes skiareál Dolní Morava, ke Stezce v oblacích, chatě Slaměnce a končí na rozcestí Pod Babuší. Z vrcholu Podbělka je možné se vydat po jiné modré stezce, vedoucí k vrcholu Sušina, po Mokřém hřbetu na vrchol Stříbrnická až na rozcestí Stříbrnická – sedlo (trasa měří 4,5 km).

Červená trasa vedoucí z města Králíky protíná zkoumanou oblast na parkovišti Pod Klepáčem a od hraničního přechodu Horní Morava je až po přechod Sedlo Puchača totožná s trasou značenou zelenou barvou. Odtud vede po vrstevnici přes vrchol Králického Sněžníku na rozcestí Stříbrnické sedlo a pokračuje dále směrem k Jeseníkům. Trasa měří okolo 12 km.

Žlutá trasa začíná v severní části obce Dolní Morava a stoupá až na samý vrchol Králického Sněžníku. Tato trasa je nazývána jako naučná stezka Králický Sněžník a nabízí turistům 15 zastavení na zajímavých místech, na kterých se nachází informační tabule. Trasa je dlouhá 14 km a turisté zdolají převýšení 685 m (Králický Sněžník, 2000-2015d). Celá trasa vede údolím řeky Moravy, kolem Patzeltovy jeskyně, jeskyně Tvarožné díry, Sněžné a Františkově chaty a pramenu řeky Moravy, který se nachází v nadmořské výšce 1 380 m (Králický Sněžník, 2000-2015f). Další zajímavou zastávkou je socha sluněte, která je

pokládána za symbol Králického Sněžníku. Služně sloužilo jako symbol pro uměleckou skupinu Pražská secese, jejíž členové pocházeli z Německa (Gembalová, 2006). Členové skupiny na Králický Sněžník několikrát vyrazili a k desátému výročí fungování skupiny vztyčili nedaleko vrcholu tuto sochu. Na vrcholu samotného Králického Sněžníku se dříve nacházela 35 metrová kamenná rozhledna, která byla ale v 70. letech 20. století zbourána, a proto se zde dnes nachází pouze hromada kamenné sutě (Gembalová, 2006).

Obr. 6 - Informační tabule naučná stezka Králický Sněžník

Zdroj: vlastní archiv, březen 2018

Krátkou procházkou je naučná stezka československého opevnění Dolní Morava, která měří necelý kilometr. Stezka se nachází v jižní části obce Dolní Morava a vede od parkoviště až k muzeu československého opevnění Pěchotní srub K-S 5 „U potoka“. Podél stezky jsou informační tabule informující o opevňovacích systémech z období mezi světovými válkami, ale také o zajímavostech v okolí.

Součástí Dolní Morava relax & sport resortu je Stamichmanova naučná stezka, která vznikla za podpory Lesy ČR. Je dlouhá pouze 800 m a nabízí 10 informačních tabulí a některé interaktivní prvky jako je myslivecký posed nebo jeskyně ze dřeva (Dolní Morava, 2018i). Stezka je mířena především na děti a popisuje fungování lesa, zvířata žijící v lese, flóru, houbaření a také vhodné chování v lese.

Další atraktivitou Dolní Morava relax & sport resortu je rozhledna Stezka v oblacích, která je vyhlídkovým bodem do širokého okolí. Nachází se v nadmořské výšce 1 116 m n. m. a byla navržena architektem Zdeňkem Fránkem (Dolní Morava, 2018d). Při dobrém počasí a viditelnosti je možné dohlédnout až na naše nejvyšší pohoří, a to Krkonoše. Při výstupu po dřevěné lávce na rozhlednu, je na zábradlí umístěno několik informačních tabulí, které se zaměřují na různé zajímavosti o stezce, jak stezka vznikla ale i na informace o Králickém Sněžníku. V různých částech se nachází atrakce vhodné jak pro děti, tak i pro dospělé. Jednou z nich je tobogán vedoucí z vrcholu stezky až na samý začátek.

Pro vhodné zařazení oblasti do jednoho ze stupňů Bínova (2002) hodnocení slouží následující rozdělení:

- 1. stupeň: mírně členitá pahorkatina až vrchovina, střídání lesů a zemědělských ploch, rozmanitý terén, vodoteče, trasy mimo silnice;
- 2. stupeň: větší členitost nebo nadmořská výška, vyšší zalesnění, louky a pastviny;
- 3. stupeň: horská a podhorská krajina, lesy, extenzivní zemědělství, turistické stezky, vyhlídky nebo rozhledny.

V oblasti se nachází okolo 50 km značených turistických stezek, které vedou rozmanitou horskou a podhorskou krajinou. Z tras vedoucích vyšší nadmořskou výškou je výhled do okolí a některé z nich vedou k rozhlednám Klepý nebo ke Stezce v oblacích. Proto vhodnost krajiny pro pěší a horskou turistiku lze zařadit do třetího stupně.

Tab. 2 - Určení stupně vhodnosti oblasti pro pěší a horskou turistiku

Složka potenciálu cestovního ruchu	Počet bodů pro kladný stupeň lokalizačních podmínek		
	5	10	15
Vhodnost oblasti pro pěší a horskou turistiku	-	-	x

Zdroj: vlastní zpracování (dle Bíny, 2002)

4.2.1.3 Vhodnost krajiny pro cykloturistiku

Vzhledem k horskému charakteru jsou v oblasti cyklotrasy většinou totožné se značenými turistickými stezkami, které jsou vhodné pro horská kola. Některé úseky díky svému prudkému sklonu není možné sjet. Avšak výhodou těchto tras je, že vedou nádhernou přírodní krajinou s výhledy do okolí. Výjimkou nejsou ani trasy vedoucí po místních komunikacích a silnici třetí třídy, které umožňují vyrazit na kolech silničních či trekových. Na jedné ze silnic procházející skrz celou obec jsou viditelné cyklopiktokoridory, které napomáhají sdílet dopravní prostor cyklistů a řidičů motorových vozidel a slouží jako ukazatel doporučené trasy pro cyklisty.

Obr. 7 - Piktogramový koridor pro cyklisty v obci Dolní Morava

Zdroj: vlastní archiv, březen 2018

Ve zkoumané oblasti se nachází okolo 70 km značených cyklotras. Následující cyklotrasy jsou popsány za pomoci prozkoumání oblasti a internetové stránky Mapy.cz (2018a).

Zajímavou projížděkou pro treková kola je cyklotrasa číslo 6267, která začíná na horním parkovišti v obci Dolní Morava a vede po červeně značené trase údolím řeky Moravy směrem k vrcholu Králického Sněžníku. Od rozcestí U Vilemínky trasa značně stoupá až po rozcestí Slamník – U laviček. Poté následuje sjezd dolů k rozcestím Pod Babuší, U Johanese,

Sutě až do obce Dolní Morava. Celá tato trasa vedoucí i v okolí obce Dolní Morava je dlouhá okolo 30 km.

Cyklotrasa číslo 6273 měřící okolo 7 km vede opět ze severního konce obce Dolní Morava údolím řeky Moravy a poté stoupá k Patzeltově jeskyni, po vrstevnici vede až pod jednu z lanovek ve ski areálu Dolní Morava a odtud dolů zpět do obce.

Cyklotrasa vedoucí z Letohradu až do zkoumané oblasti je značená číslem 4361. Trasa je totožná s turistickou zeleně značenou trasou. Záchytné body jsou U Lipek, Na Pahorcích, Dolní Morava, Sáňkařská dráha, Dolní Morava – Hotel Vista, Pod mramorovým dolem, Kolotoč – sjezdovka, Vyhlídka – lanovka, Pod Chlumem. Celá trasa měří kolem 10 km a díky svému převýšení je vhodná spíše pro zdatnější cyklisty.

Po modře značené stezce vede cyklotrasa číslo 6272 o délce 2 km, která propojuje oba ski areály v oblasti – Dolní Morava a Větrný Vrch.

Další zajímavou trasou vedoucí z Dolní Lipky do Červeného potoka je cyklotrasa č. 4068, která území protíná v jižním konci obce Dolní Morava. Po silnici III. třídy vede k rozcestí Dolní Morava a od penzionu Na Rozcestí stoupá serpentýnami nahoru k parkovišti Pod Klepáčem. Dále se stáčí směrem zpět nad areálem Větrný Vrch podél Lipkovského potoka až do obce Horní Lipky. Trasa je vhodná pro silniční kola, jelikož vede po místních komunikacích a po silnici třetí třídy. Její délka je na zkoumaném území pouze 6 km.

Cyklotrasa č. 6269 měří 11 km a její trasa je poměrně náročná. Vede od rozcestí Smolkův Most přes rozcestí Pod Selskými vrchy, Dolní Morava – hotel Vista, Dolní Morava – penzion Na rozcestí, Pod Klepáčem, Nad Sršňovkou, Pramen Lipkovského potoka až na Sedlo Puchača, které se nachází na státní hranici s Polskem.

Součástí relax & sport resortu Dolní Morava je single trail, tedy jednosměrná sjezdová trasa pro horská kola. Trasa s názvem Skalní trail o délce 4 km a převýšení 347 m je vhodná pro profesionální závodníky a také pro úplné začátečníky (Dolní Morava, 2018f). Na trase se nachází několik dřevěných lávek, terénních vln a klopených zatáček.

V horské chatě Marcelka je možnost zapůjčit si horská kola a elektrokola. Do sportovní výbavy, kterou resort nabízí k zapůjčení, patří i koloběžky. Pro ulehčení stoupaní na některých trasách je všechny tyto dopravní prostředky možné vyvézt pomocí sedačkové lanovky k chatě Slaměnka.

Pro zařazení oblasti do určité míry podmínek pro cykloturistiku je nutné popsat Bínovo (2002) rozdělení do tří stupňů:

- 1. stupeň: oblast rovin až pahorkatin, zemědělské oblasti, menší zalesnění, vedlejší silnice a polní cesty;
- 2. stupeň: oblast rovin až pahorkatin s vyšším podílem lesů a vodotečí, vodních ploch, vrchoviny s rozevřeným údolím a širokými hřbety;
- 3. stupeň: vyšší stupeň zalesnění, náhorní plošiny hor, členitost reliéfu, krajinná estetika.

Dle rozmanitosti reliéfu, krajinného rázu a výše uvedeného popisu cyklotras lze zařadit vhodnost krajiny pro cykloturistiku do třetího stupně.

Tab. 3 - Určení stupně vhodnosti oblasti pro cykloturistiku

Složka potenciálu cestovního ruchu	Počet bodů pro kladný stupeň lokalizačních podmínek		
	10	15	20
Vhodnost oblasti pro cykloturistiku	-	-	x

Zdroj: vlastní zpracování dle Bíny, 2002

4.2.1.4 Vhodnost krajiny pro sjezdové zimní sporty

Ve zkoumané oblasti se nachází dva ski areály, a to Dolní Morava a Větrný Vrch, které nabízí prostor pro sjezdové zimní sporty. Ve ski areálu Dolní Morava se nachází 7 sjezdovek různých obtížností – modrá, červená a černá o celkové délce 9,5 km. Pro převoz lyžařů slouží 5 vleků, které jsou umístěny ve dvou areálech, a to Sněžník a U Slona. Mapa celého areálu se nachází v příloze 4. Sjezdovky jsou vhodné pro všechny typy lyžařů, od začátečníků, až po zkušené sjezdaře s převýšením od 110 do 369 m (Hory.cz, 2000-2018). V areálu se nachází jedna z nejprudších sjezdovek v České republice, která se nachází přímo pod Stezkou v oblacích. Další atraktivitou pro lyžaře a snowboardisty je Fun Line, která nabízí klopené zatáčky, terénní vlny a tunel nebo také snowpark, kde se nachází několik překážek a skoků. Velice známá je crossová trať, na které se jezdí významné snowboardcrossové závody a také zde trénují naši čeští reprezentanti, mezi nimi držitelka dvou olympijských medailí Eva Samková. Pro děti areál nabízí dětský ski park Amálka a Baby ski park, ve kterém je možnost zaplatit si instruktora lyžování či snowboardingu. V areálu je možné provozovat skialpinismus na 4 trasách různých obtížností (viz. příloha 5).

Obr. 8 – Pohled na sjezdovku Sněžník A ve ski areálu Dolní Morava

Zdroj: vlastní archiv, březen 2018

Druhým ski areálem je Větrný Vrch, který se nachází na protějším hřebenu masivu Králického Sněžníku. Areál nabízí dva vleky a tři modré sjezdovky o celkové délce 1,7 km (příloha 6). V bezprostřední blízkosti sjezdovek se nachází crossová trať a také snowpark. Crossová trať se opět řadí mezi významné z hlediska pořádání závodů a tréninků významných českých sportovců. Pro děti je k dispozici lyžařská škola.

Oblast, jejíž krajina je vhodná pro sjezdové zimní sporty, je možné opět zařadit do jednoho ze tří stupňů (Bína, 2002):

- 1. stupeň: nadmořská výška nad 500 m ale i pod 500 m pod podmínkou dostatečné sněhové pokrývky a svažitosti sjezdovek;
- 2. stupeň: nadmořská výška kolem 800 m, vhodné svažitostní i klimatické podmínky;
- 3. stupeň: nadmořská výška okolo 1000 m, členitý terén, chladná klimatická oblast, vhodné klimatické podmínky pro delší zachování sněhové pokrývky.

Potenciál pro sjezdové lyžování v tomto horském středisku, které je obklopené téměř nedotčenou přírodou, je opravdu vysoký. Vzhledem k drsným klimatickým podmínkám, které v oblasti panují, sněhová pokrývka vydrží na sjezdovkách okolo 5 měsíců, a to většinou od prosince až do začátku dubna. Podél všech sjezdovek se nachází nejmodernější sněžná děla fungující při teplotách pod 0 °C, která prodlužují délku sezóny. Kvalitním sněhovým podmínkám také napomáhá to, že se ski areál nachází v nadmořské výšce 650–1140 m n. m. (Hory.cz, 2000-2018). Oblast disponující výbornými podmínkami pro sjezdové zimní sporty lze zařadit do třetího stupně.

Tab. 4 - Určení stupně vhodnosti oblasti pro sjezdové zimní sporty

Složka potenciálu cestovního ruchu	Počet bodů pro kladný stupeň lokalizačních podmínek		
	7	15	30
Vhodnost oblasti pro sjezdové zimní sporty	-	-	x

Zdroj: vlastní zpracování dle Bíny, 2002

4.2.1.5 Vhodnost krajiny pro lyžařskou turistiku

Pro běžecké lyžování nabízí oblast téměř 60 km pravidelně upravovaných běžeckých stop (Dolní Morava, 2018a). Běžecké tratě se nachází jak v údolí Dolní Moravy, tak i na hřebenech masivu Králického Sněžníku. Dolní Morava relax & sport resort je pro udržování některých z níže uvedených běžkařských tras vybavena speciální rolbou, která k tomuto upravování slouží. Ve zkoumané oblasti se nachází 7 okruhů, které vedou rozmanitým horským a podhorským prostředím a také různým výškovým reliéfem. Mezi tyto okruhy patří (Mapy.cz, 2018c):

- Okruh Zbojnická je součástí Králické magistrály a jeho délka je 11 km. Vede od rozcestí Nad Sršňovkou k prameni Lipkovského potoka a dále až na Sedlo Puchača odkud se trasa stáčí zase zpět.
- Králická Magistrála. Běžecká trať začíná již v obci Červený potok a zkoumanou oblast protíná v blízkosti areálu Větrný vrch odkud stoupá k parkovišti Pod Klepáčem. Dále navazuje na okruh Zbojnická a pokračuje až na hranice s Polskem, konkrétně na Sedlo Puchača. Celková délka tratě z Červeného potoka je 12 km.
- Okruh Sněžník je součástí Jesenické magistrály a je totožný s cyklotrasou číslo 6267 popsanou v kapitole 4.2.1.3. Celková délka tratě okruhu je 24 km.

- Okruh nad vesnicí. Okruh začíná v jižní části obce u rozcestníku Na zlínském a stoupá na sever směrem ke ski areálu Dolní Morava až k rozcestí Pod Selskými vrchy. Poté se trasa stáčí zase zpět. Délka okruhu je 5 km.
- Okruh Pod Slamníkem jehož trasa vede z části územím obce Dolní Morava ale také jejím okolím. Okruh je totožný s částí okruhu Sněžník a jeho celková délka je 12 km.
- Okruh Babská měří 6 km a vede běžkaře okolo Mramorového dolu a Patzeltovy jeskyně.
- Okruh Větrný vrch se nachází se nad stejnojmenným ski areálem a jeho délka je 3 km.

Vzhledem k tomu, že je oblast pro lyžařskou turistiku vhodná, je pro zařazení oblasti důležité zmínit Bínovo (2002) rozdělení do tří stupňů:

- 1. stupeň: nadmořská výška okolo 500 m, dobré klimatické podmínky, dostatečná sněhová pokrývka a přírodní atraktivita;
- 2. stupeň: atraktivní prostředí, vhodné klimatické podmínky a sněhová pokrývka;
- 3. stupeň: chladné klimatické oblasti s vhodnými klimatickými podmínkami, delší doba zachování sněhové pokrývky, trasy pro provozování lyžařské turistiky, vysoká i nízká členitost terénu.

Klimatické a výškové podmínky, jak již bylo zmíněno, jsou v oblasti výborné. Sněhová pokrývka vydrží několik měsíců, trasy pro běžkaře jsou dobře vyznačeny a také udržovány. Vzhledem k výše uvedeným podmínkám lze oblast zařadit do stupně třetího.

Tab. 5 - Učení stupně vhodnosti oblasti pro lyžařskou turistiku

Složka potenciálu cestovního ruchu	Počet bodů pro kladný stupeň lokalizačních podmínek		
	3	7	10
Vhodnost oblasti pro lyžařskou turistiku	-	-	x

Zdroj: vlastní zpracování dle Bíny, 2002

4.2.1.6 Vhodnost krajiny pro rekreaci u vody

V krajině se nachází pouze prameny potoků a řeky. Nejsou zde přítomny žádné rybníky, přehrady ani vodní nádrže, které by umožnily rekreaci u vody. Vzhledem k tomu, že se v oblasti nevyskytuje žádná vodní plocha určená pro rekreaci u vody, oblast nelze zařadit do žádného ze stupňů vhodnosti oblasti.

Tab. 6 - Určení stupně vhodnosti oblasti pro rekreaci u vody

Složka potenciálu cestovního ruchu	Počet bodů pro kladný stupeň lokalizačních podmínek		
	10	20	40
Vhodnost oblasti pro rekreaci u vody	-	-	-

Zdroj: vlastní zpracování dle Bíny, 2002

4.2.1.7 Vhodnost krajiny pro rekreaci typu les/hory

Oblast je pro rekreaci typu les/hory velice vhodná, jelikož je z velké části pokryta smrkovými lesy a nachází se v prostředí obklopeném hřbety Králického Sněžníku. Nadmořská výška oblasti se pohybuje od 600–1424 m n. m. a proto je vhodná jak pro relaxaci v přírodě, tak i pro sportovní vyžití. Oblast je osídlena mírně. Rekreaci v přírodním prostředí umožňují i některé ubytovací kapacity nacházející se v bezprostřední blízkosti lesů.

V přírodním prostředí lze provozovat několik aktivit, mezi které patří pěší turistika, cykloturistika, sjezdové lyžování a běžkování. Resort nabízí využití lanového parku, adrenalin parku, Mamutíkova vodního parku, Lesního zážitkového parku a Pískového parku, které se nacházejí přímo v lese.

Dle autora Bíny (2002) je vhodnost krajiny pro rekreaci typu les/hory rozdělena do tří stupňů:

- 1. stupeň: pahorkatinná až nížinná krajina se zvýšeným zalesněním, průměrná hustota obyvatelstva a sídel;
- 2. stupeň: nadmořská výška 500–800 m, vrchovinná krajina, nadprůměrně zalesněná oblast, částečné osídlení;
- 3. stupeň: nadmořská výška nad 900 m, horská krajina, souvislé lesy, nejlepší podmínky pro rekreaci.

Oblast dle uvedeného popisu lze zařadit do třetího stupně.

Tab. 7 - Určení stupně vhodnosti oblasti pro rekreaci typu lesy/hory

Složka potenciálu cestovního ruchu	Počet bodů pro kladný stupeň lokalizačních podmínek		
	7	13	20
Vhodnost oblasti pro rekreaci typu lesy/hory	-	-	x

Zdroj: vlastní zpracování dle Bíny, 2002

4.2.1.8 Vhodnost krajiny pro venkovskou turistiku

Venkovský cestovní ruch charakterizují autoři Zelenka a Pásková (2012) jako druh cestovního ruchu, který je spojený s aktivitami, mezi které patří pěší turistika, projížďky na kole či koni, kontakt s domácími zvířaty a konzumace místních produktů. Dále uvádí, že v takovýchto oblastech je možnost se ubytovat především v soukromých ubytovacích zařízeních, nebo v hromadných zařízeních menšího charakteru. Dle autorů bývá krajina klidná, rozsáhlá a spadá do rozvojové oblasti, ve které vznikají nové pěší trasy a cyklotrasy, muzea a skanzeny.

Naopak autor Bína (2002) charakterizuje jednotlivé stupně vhodnosti krajiny pro venkovskou turistiku následovně:

- Stupeň 1: sídla vesnického charakteru, rovinatá zemědělská krajina, průměrné osídlení, nižší podíl lesů, vodních ploch a turisticky značených tras;
- Stupeň 2: venkovská sídla, členitější krajina, vyšší podíl lesů, vodních ploch a turisticky značených tras;
- Stupeň 3: venkovská sídla rozptýlena v podhorské či horské krajině, vhodná oblast pro turistiku.

Obec Dolní Morava disponuje dostatečným množstvím turisticky značených tras pro pěší i cyklisty. Ačkoliv se v oblasti nenachází žádná vodní plocha, velkou část území pokrývají lesy. Masiv Králického Sněžníku se značenými turistickými stezkami považovat za vhodný pro venkovskou turistiku lze. Ovšem zastavěnou část obce do tohoto druhu cestovního ruchu nelze zařadit. Velký počet budov, především ubytovacích zařízení, byl vystavěn díky nárůstu návštěvnosti, a tak místní obydlí mezi nimi postupně mizí. S tím se vytrácí také autenticita dané obce. Internetová stránka Obec Dolní Morava (2018b) udává, že v obci žije 315 obyvatel, ovšem jak v zimní, tak i v letní sezóně se v oblasti pohybuje spousta turistů, a proto

oblast pro venkovskou turistiku již vhodná není. V obci se nevyrábí žádné místní produkty, ani není možné zajistit si v obci projížďku na koni. Nelze tudíž oblast zařadit do žádného z uvedených stupňů.

Tab. 8 - Určení stupně vhodnosti oblasti pro venkovskou turistiku

Složka potenciálu cestovního ruchu	Počet bodů pro kladný stupeň lokalizačních podmínek		
	3	7	10
Vhodnost oblasti pro venkovskou turistiku	-	-	-

Zdroj: vlastní zpracování dle Bíny, 2002

4.2.1.9 Vhodnost krajiny pro vodní turistiku

Vodní turistika je provozována na řekách a vodních plochách, při které se využívá různých druhů plavidel. Dále také zahrnuje rekreační rybolov a plavání. Vzhledem k tomu, že se v obci nachází pouze pramen řeky Moravy a několik malých potůčků, nelze zde vodní turistiku provozovat. Oblast tedy není možné zařadit do žádného stupně vhodnosti oblasti pro tuto aktivitu cestovního ruchu.

Tab. 9 - Určení stupně vhodnosti oblasti pro vodní turistiku

Složka potenciálu cestovního ruchu	Počet bodů pro kladný stupeň lokalizačních podmínek		
	3	7	10
Vhodnost oblasti pro venkovskou turistiku	-	-	-

Zdroj: vlastní zpracování dle Bíny, 2002

4.2.1.10 Vhodnost krajiny pro horolezectví

Bína (2002) charakterizuje vhodnost krajiny podle dle výskytu skal, které jsou vhodné pro horolezecké výstupy, nebo alespoň jejich výcvik. Nicméně se v oblasti žádné tyto skály nevyskytují, pouze umělá horolezecká stěna, proto oblast vhodná pro horolezectví není.

Tab. 10 - Určení stupně vhodnosti oblasti pro horolezectví

Složka potenciálu cestovního ruchu	Počet bodů pro kladný stupeň lokalizačních podmínek
	2
Vhodnost oblasti pro horolezectví	-

Zdroj: vlastní zpracování dle Bíny, 2002

4.2.1.11 Vhodnost krajiny pro závěsné létání

Dolní Morava relax & sport resort nabízí startovací plochu pro paragliding přímo na černé sjezdovce pod vrcholem Slamník. Převýšení startovací plochy je 350 m a její šířka je 50 m (El Speedo, 2002-2017). Provozovat paragliding je možné v letní i zimní sezóně. Přistání v areálu není bezpečné, a proto je vhodné doletět na kilometr vzdálenou louku nacházející se nad údolím Dolní Moravy v blízkosti bobové dráhy. Oblast se pro létání vyznačuje dobrými podmínkami a v jejich přítomnosti je možnost doletět až nad vrchol Králického Sněžníku. Instruktoři České školy létání nabízí pro uchazeče zúčastnit se jednoho z kurzů paraglidingu přímo v obci. Vedle paraglidingu se zde provozují i tandemové lety.

Dle autora Bíny (2002) se musí v oblasti pro provozování paraglidingu a lety na rogalu nacházet prudké a málo zalesněné vrchy, které spadají do roviny nebo kotliny. V oblasti by neměly být větší sídla, dálnice, silnice a elektrické vedení.

I přesto, že oblast nenabízí startovací plochu pro rogalu, podmínky pro paragliding splňuje. Je ale důležité zmínit, že účastníkům paraglidingu hrozí jisté nebezpečí ve formě nárazu do jednoho ze stromů okolního lesa nebo lanovky, která se nachází podél startovací plochy. Na vzdory těmto skutečnostem lze oblast do stupně vhodnosti zařadit.

Tab. 11 - Určení stupně vhodnosti oblasti pro závěsné létání

Složka potenciálu cestovního ruchu	Počet bodů pro kladný stupeň lokalizačních podmínek
	2
Vhodnost oblasti pro závěsné létání	x

Zdroj: vlastní zpracování dle Bíny, 2002

4.2.1.12 Vhodnost krajiny pro sportovní myslivost

V důsledku toho, že se v oblasti nachází národní přírodní rezervace a ptačí oblast, je nezbytné popsat, zda je v takovýchto oblastech myslivost povolena. V národních přírodních rezervacích je důležité zachovat či zlepšovat stav životního prostředí a také nechat volný průběh vývoji ekosystémů. Proto je zákonem č. 449/2001 Sb. (§ 30 ZOPK) stanoveno, že výkon mysliveckého práva je možný pouze se souhlasem orgánu ochrany přírody (Havelková, 2018). Autorka také uvádí, že obecně je tedy myslivost v těchto oblastech zakázána, pokud k tomu orgán ochrany přírody nedá svolení v podobě správního rozhodnutí.

Pro ptačí oblast platí podobné podmínky, jelikož v těchto oblastech platí obecná ochranná podmínka, která zakazuje poškozování a ničení prostředí. V případě myslivosti platí tato pravidla (Havelková, 2018):

- v blízkosti místa, kde hnízdí vzácní ptáci, je zakázáno stavět myslivecká zařízení;
- pro možnost intenzivního chovu zvěře je potřebný souhlas.

Z informací, které jsou uvedeny na jedné z tabulí naučné stezky Králický Sněžník lze zjistit, že Lesy ČR v oblasti vlastní 4 honitby (Králický Sněžník, 2000-2015c). Jedna z těchto honiteb je pod Lesní správou Králický Sněžník a další tři – Klepáč, Srázná a Stříbrnice jsou pronajaty (Králický Sněžník, 2000-2015c). Honitba Srázná a Stříbrnice se nenachází na zkoumaném území. Naopak honitba Králický Sněžník a Klepáč spadají pod území obce Dolní Morava. Mezi lovená zvířata patří jeleni, srnky, mufloni, lišky a kuny. Ta jsou v oblasti lovena zejména z důvodu ničení přírody v podobě okusování kůry a větví mladých stromů. Internetová stránka Králický Sněžník (2000-2015c) udává, že v případě smrkového lesa jsou tyto stromy při okusu napadány dřevokaznými houbami a také ztrácejí svou odolnost proti větru, sněhu a škůdcům. A proto jsou stromky chráněny krytkami, pletivem a dalšími ochrannými prvky tomu určené.

Autor Bína (2002) popisuje oblast vhodnou pro sportovní myslivost jako tu, kde se nachází myslivecké revíry, které vydávají turistická lovecká povolení. Jelikož jsou tato povolení vydávána ve velkém mysliveckými sdruženími, jsou kladně hodnoceny všechny oblasti, které nejsou hustě osídlené nebo intenzivně obhospodařované.

Jak vyplývá z e-mailu Ing. Reného Šebka z 22. 3. 2018 z Lesní správy Hanušovice, pro získání loveckého povolení je nutné jednat s pronájemci honiteb a získat toto povolení je obtížné. Ačkoliv se tedy v oblasti nachází dvě myslivecké honitby, oblast pro sportovní myslivost vhodná není.

Tab. 12 - Určení stupně vhodnosti oblasti pro sportovní myslivost

Složka potenciálu cestovního ruchu	Počet bodů pro kladný stupeň lokalizačních podmínek
Vhodnost oblasti pro sportovní myslivost	2
	-

Zdroj: vlastní zpracování dle Bíny, 2002

4.2.1.13 Vhodnost krajiny pro sportovní rybolov

Ve zkoumané oblasti se nachází pstruhový revír Morava 25, který je pod správou místní organizace Králíky a patří do Českého rybářského svazu. Revír je 10 km dlouhý a zaujímá rozlohu 4 ha, která začíná od mostu nedaleko mramorového kamenolomu v části obce Velká Morava a vede až k mostu u obce Zlatý Potok (Chytej.cz, 2018). Přítoky řeky Moravy jsou chovné, a proto je zde jakýkoliv lov zakázán. Nicméně je v této oblasti povoleno muškaření, které se do sportovního rybolovu řadí.

Dle autora Bíny (2002) je pro splnění podmínek vhodnosti krajiny pro sportovní rybolov zapotřebí výskyt rybářských revírů, ve kterých je zájem o turistické rybářské lístky. Dále sem řadí všechny pstruhové a mimopstruhové revíry Českého a Moravského rybářského svazu. Jelikož se v oblasti nachází pstruhový revír, lze udělit kladné body.

Tab. 13 - Určení vhodnosti oblasti pro sportovní rybolov

Složka potenciálu cestovního ruchu	Počet bodů pro kladný stupeň lokalizačních podmínek
Vhodnost oblastí pro sportovní rybolov	2
	x

Zdroj: vlastní zpracování dle Bíny, 2002

4.2.1.14 Vhodnost krajiny pro pozorování vodních ptáků

Autor Bína (2002) popisuje oblast vhodnou pro pozorování vodních ptáků jako tu, kde lze tyto ptáky sezónně pozorovat při jejich páření či hnízdění. Oblast může být zajímavá z hlediska počtu ptáků nebo jejich vzácnosti. Tyto ornitologické oblasti se z větší části nacházejí při březích rybníků a vodních toků a zřídka v lesích a horských oblastech. Ačkoliv se v oblasti nachází ptačí oblast, žádný z vodních ptáků se zde nevyskytuje, a proto jejich pozorování není možné. Z tohoto důvodu není možné oblasti udělit kladné body.

Tab. 14 - Určení vhodnosti oblasti pro pozorování vodních ptáků

Složka potenciálu cestovního ruchu	Počet bodů pro kladný stupeň lokalizačních podmínek
Vhodnost oblastí pro pozorování vodních ptáků	1
	-

Zdroj: vlastní zpracování dle Bíny, 2002

4.2.2 Kulturní subsystém

4.2.2.1 Kulturně historické památky a soubory

Oblast disponuje především přírodním bohatstvím, a proto z kulturních památek lze uvést pouze kostel svatého Aloise v empírovém slohu, který se nachází v části obce Velká Morava. Kostel se zde nachází od roku 1801 a na oltáři je dochován obraz od Lichtenštejnského malíře, knížete Jana Dallingera, z první poloviny 19. století (Východní Čechy, 2018). Další historickou památkou je výklenková kaplička, která se nachází na kraji obce Dolní Morava směrem k městu Králíky.

Obr. 9 - Kostel svatého Aloise v obci Dolní Morava

Zdroj: vlastní archiv, 2018

Jelikož se v oblasti nenachází žádná památková zóna ani významné památkové objekty, nelze oblast zařadit ani do jednoho z kladných stupňů lokalizačních podmínek.

Tab. 15 - Přítomnost kulturně historických památek a souborů v oblasti

Složka potenciálu cestovního ruchu	Počet bodů pro kladný stupeň lokalizačních podmínek		
	10	25	50
Kulturně historické památky a soubory	-	-	-

Zdroj: vlastní zpracování dle Bíny, 2002

4.2.2.2 Skanzeny a muzea

Ačkoliv se přímo v obci Dolní Morava žádné muzeum nenachází, v bezprostřední blízkosti její hranice se nachází Pěchotní srub K-S 5 U Potoka pocházející z roku 1936 (K-S 5 „U Potoka“, 2018). Srub, který byl postaven v rámci ochrany pohraniční oblasti, je součástí dlouhé pevnostní linie. Vojenských objektů se tedy v oblasti nachází více, ty ale nejsou zachovalé a většinou zarostlé vegetací. Muzeum nabízí návštěvníkům zajímavou expozici střeleckých zbraní a interiéru místností v technickém zázemí objektu.

Při řazení obce do jednoho ze stupňů lokalizačních podmínek pro výskyt skanzenů a muzeí je nutné zmínit Bínovo (2002) rozdělení:

- 1. stupeň: skanzeny a muzea s regionálním a místním významem;
- 2. stupeň: skanzeny a muzea s nadregionálním významem;
- 3. stupeň: skanzeny a muzea s celostátním a mezinárodním významem.

Muzeum regionálního významu se nachází v blízkosti obce Dolní Morava a je jedním z nejzachovalejších objektů z československého opevnění. Proto lze oblast zařadit do prvního stupně lokalizačních předpokladů.

Tab. 16 - Přítomnost muzeí a skanzenů v oblasti

Složka potenciálu cestovního ruchu	Počet bodů pro kladný stupeň lokalizačních podmínek		
	5	15	35
Skanzeny a muzea	x	-	-

Zdroj: vlastní zpracování dle Bíny, 2002

4.2.2.3 Lázeňská funkce

Obec Dolní Morava nenabízí žádné lázeňské služby a ani není klasifikována jako obec lázeňská. Tyto předpoklady zde zcela chybí a proto oblast nelze zařadit ani do jednoho z kladných stupňů lokalizačních podmínek.

Tab. 17 - Určení stupně lázeňské funkce v oblasti

Složka potenciálu cestovního ruchu	Počet bodů pro kladný stupeň lokalizačních podmínek		
	5	15	35
Lázeňská funkce	-	-	-

Zdroj: vlastní zpracování dle Bíny, 2002

4.2.2.4 Kongresy a konference

V obci Dolní Morava se nachází dva hotely, které nabízí prostory pro pořádání konferencí, firemních akcí, školení a teambuilding programů. První z nich je Wellness hotel Vista poskytující 7 kongresových sálů různých velikostí s kapacitou až 350 osob (Vista **** wellness hotel, 2017). Tyto prostory jsou vybaveny nejmodernějším ozvučením a projekční technikou. Mezi konference, které se v těchto prostorách konaly, patří například:

- 23. konference žárového zinkování pořádaná Asociací českých a slovenských zinkoven;
- Technická konference společnosti AXION TECH s.r.o.;
- XX. Celostátní konference DNA diagnostiky;
- OG Soft Konference.

Další z hotelů nabízející vhodné prostory pro konference je Sport hotel Dolní Morava. Hotel poskytuje dva vybavené konferenční sály s celkovou kapacitou 120 osob.

Při řazení obce Dolní Morava do kladného stupně lokalizačních podmínek pro konání konferencí a kongresů je opět možné vybrat ze tří stupňů (Bína, 2002):

- 1. stupeň: konference regionálního a místního významu;
- 2. stupeň: konference a kongresy celostátního a nadregionálního významu;
- 3. stupeň: nejvýznamnější kongresy a konference.

V obci se tedy nachází dva hotely, které mají přímo určené prostory pro konání konferencí a firemních akcí. Jelikož se zde alespoň jednou za rok konají konference celostátního významu, lze oblast zařadit do druhého stupně vhodnosti pro konání kongresů a konferencí.

Tab. 18 - Určení stupně možnosti konání kongresů a konferencí v oblasti

Složka potenciálu cestovního ruchu	Počet bodů pro kladný stupeň lokalizačních podmínek		
	2	10	20
Kongresy a konference	-	x	-

Zdroj: vlastní zpracování dle Bíny, 2002

4.2.2.5 Kulturní akce

V obci Dolní Morava se pro kulturní akce typu divadelní a muzikálová představení, promítání filmů, konání plesů, koncertů a festivalů nenachází prostory s dostatečnou kapacitou. Nejvhodnější prostory, ve kterých se nejčastěji kulturní akce konají, nabízí Wellness hotel Vista. Většina akcí se ale koná ve venkovním prostředí. Nejvýznamnější kulturní akce konající se v obci byly zpracovány pomocí internetových stránek Dolní Morava (2018b):

- Letní Retro Happening – sraz veteránů a také závod po okolí Dolní Moravy, kterého se mohou účastnit automobily a motocykly vyrobené před rokem 1983. Vedle rychlostního závodu je pro účastníky připravena také zkouška řídičských dovedností. Mezi jiné disciplíny patří soutěž o nejhezčí dopravní prostředek. Součástí srazu je Spanilá jízda do nedalekého města Králíky. Roku 2018 se bude konat již 8. ročník této akce. Místo konání: v okolí restaurace U Slona, Dolní Morava.
- Acoustic Live Marek Soldán – koncert zpěváka a kytaristy. Rok a místo konání: 2017, Wellness hotel Vista.
- Divadelní podzimní prázdniny – pohádková divadelní představení pro děti. Rok a místo konání: 2017, Wellness hotel Vista.
- Pálení čarodějnic – každoroční akce, která bývá doprovázena vystoupením kapely. Místo konání: Sportovní areál Dolní Morava.
- Dětský den – celodenní akce s programem pro děti, soutěže, hudba, úkoly, sportovní aktivity, workshopy, vystoupení a tombola. Rok a místo konání: 2017 a v plánu je i 2018, relax & sport resort Dolní Morava.
- Mamutíkovo noční dobrodružství – akce, která se během letní sezóny opakuje každý týden. Připraven je program pro děti v podobě plnění různých úkolů. Rok a místo konání: 2017 a v plánu je i 2018, Mamutíkův vodní park a Lesní zážitkový park.
- Přednáška Jiřího Folbrechta na téma Škodovkou na hranici Číny – rok a místo konání: 2017, Wellness hotel Vista.
- Mikuláš na Větráku – přednášky cestovatelů, hudba, program pro děti a dospělé. Rok a místo konání: 2017, Skiareál Větrný Vrch.

Mezi akce které jsou v plánu na letní sezónu 2018 patří: Cirkus v oblacích, Magická noc pod hvězdami s hvězdáři na Stezce v oblacích a Pohádkový les.

Jelikož je oblast pro konání kulturních akcí vhodná, je nutné zmínit Bínovo (2002) rozdělení vhodnosti do tří stupňů:

- 1. stupeň: meziročně pravidelné konání kulturních akcí regionálního a místního významu;
- 2. stupeň: meziročně pravidelné konání kulturních akcí nadregionálního a celostátního významu;
- 3. stupeň: nejvýznamnější kulturní akce celostátního a mezinárodního významu.

Vzhledem k tomu, že se v obci každoročně koná několik málo akcí, a to především regionálního nebo místního významu, nelze oblast zařadit do vyššího stupně nežli stupně prvního.

Tab. 19 - Určení stupně vhodnosti oblasti pro pořádání kulturních akcí

Složka potenciálu cestovního ruchu	Počet bodů pro kladný stupeň lokalizačních podmínek		
	10	20	40
Kulturní akce	x	-	-

Zdroj: vlastní zpracování (dle Bíny, 2002)

4.2.2.6 Sportovní akce

Oblast nabízí výborné vybavení a podmínky pro konání sportovních akcí, a proto je v oblasti těchto akcí s významem regionálním až celorepublikovým pořádáno hned několik. Následující sportovní akce byly zpracovány dle internetových stránek Dolní Morava (2018b):

- Králický pařez – tradiční turnaj v minifotbale. Roku 2017 proběhl 21. ročník, místo konání: Sportovní areál Dolní Morava.
- Salomon family cup – amatérský závod v obřím slalomu pro rodiny. Vždy se účastní jeden dospělý a jedno dítě do 15 let. Závod se skládá z pěti dílčích závodů, ze kterých postupují do finále první tři dvojice. Roku 2017 proběhl 8.ročník. Místo konání: ski areál Dolní Morava.
- Mamutíkův lyžařský závod pro nejmenší – závody pořádané od roku 2016 několikrát během zimní sezóny. Místo konání: Dětský skipark Amálka ve ski areálu Dolní Morava.

- Snow Bike Race – závod na jakémkoliv kole (závisí na sněhových podmínkách). Obtížnost závodu je pro ženy, děti a muže jiná. Závody se pořádají od roku 2016 ve ski areálu Dolní Morava.
- Montura Skialp Race Dolní Morava – kategorie pro závodníky účastníci se českého poháru ve skialpinismu a kategorie pro veřejnost. Závody se pořádají od roku 2015 (roku 2015 s názvem Skialp Race, roku 2018 – Slamník Vertikal). Roku 2015 a 2016 zde probíhaly skialpinistické závody pro amatéry s názvem Skialp Hobby Race. Místo konání: ski areál Dolní Morava.
- S ČT sport na vrchol – ski areál Dolní Morava jako součást projektu, který podporuje aktivní lyžaře. Od roku 2016 se závodí se v paralelním slalomu (2015 – obří slalom). Resort Dolní Morava se účastnila také projektu S ČT sport na vrchol aneb nová chuť cyklistiky – cyklistické závody (2014 a 2015). Místo konání: ski areál Dolní Morava.
- Český pohár FIS skicross Dolní Morava – soutěžit mohou vlastníci FIS kódu a amatéři ve freestylu či alpských disciplínách. Závody se konají od roku 2017 ve skiareálu Dolní Morava.
- Mistrovství UNITOP ČR v alpském lyžování – závod v obřím slalomu, kterého se mohou účastnit členové sportovních klubů policie, policisté, hasiči, zaměstnanci Ministerstva vnitra a Policie České republiky. Roku 2018 proběhl 9. ročník. Místo konání: ski areál Dolní Morava.
- Velká cena Dolní Moravy – lyžařský závod ve slalomu pro mladší nebo starší žáky/žákyně. Závody se konají od roku 2016 ve ski areálu Dolní Morava.
- Funline Tour – závod konající se na více místech v České republice. Účastní se děti na lyžích nebo na snowboardu a závodí se buď ve snowparku, nebo v disciplíně slalom. Závody se zde pořádají od roku 2016 ve ski areálu Dolní Morava.
- Pohár Orlických hor – každoroční závod v obřím slalomu konající se na více místech v Orlických horách. Závody se zde pořádají od roku 2012 ve ski areálu Dolní Morava.
- Snow Tour Dolní Morava, Testovací dny Salomon, Atomic, Testovací dny Sporten a další – testování lyží, snowboardů a dalšího lyžařského vybavení.
- Český pohár ve snowboardcrossu – jeden ze závodů série. Soutěž všech věkových kategorií se zde koná od roku 2017. Místo konání: ski areál Dolní Morava.
- Akademické mistrovství České republiky – mistrovství ČR ve snowboardcrossu a paralelním slalomu. Účastnit se mohou studenti vysokých škol v České republice. Akce se zde koná od roku 2017 ve ski areálu Dolní Morava.

- Kilpi Trail Running – Králický Půlmaraton – 21 kilometrů dlouhý běžecký závod pro jednotlivce nebo páry. Závod se pořádá od roku 2016 v relax & sport resortu Dolní Morava.
- Big Pool Contest – soutěž pro zakončení sezóny v překonání vodní překážky na jakémkoliv prostředku. Po každém kole se zkracuje délka rozjezdu. Soutěží se také o nejlepší kostým a prostředek, na kterém se závodí. Akce se zde koná od roku 2017 ve ski areálu Dolní Morava.
- Večerní výšlap na sněžnicích do oblak – 9 km dlouhá trasa s výstupem na Stezku v oblacích. Akce se od roku 2017 pořádá několikrát za sezónu ve ski areálu Dolní Morava.
- Madeja Sport Cup – závod v obřím slalomu pro předžáky a přípravku. Akce se zde koná od roku 2017 ve ski areálu Dolní Morava.
- Český pohár ve snowboardcrossu – tradiční závod, jehož se účastní i naši čeští reprezentanti jako je Eva Samková. Závody se zde konají od roku 2011 ve ski areálu Větrný Vrh a Dolní Morava.
- Český pohár ve skicrossu – rok a místo konání: 2018, ski areál Dolní Morava.
- Český pohár ve snowboardingu – závod v paralelním slalomu. Rok a místo konání: 2018, ski areál Dolní Morava.
- Masters lyžařské závody – veřejný závod ve slalomu a obřím slalomu pro věkové kategorie od 18 let výše. Rok a místo konání: 2018, ski areál Dolní Morava.
- Teleweekend – závod v telemarkovém lyžování. Rok a místo konání: 2018, ski areál Dolní Morava.
- Olympiáda dětí a mládeže – závody ve skicrossu a snowboardingu. Rok a místo konání: 2018, ski areál Větrný Vrch.
- Spartan Race Winter Sprint – běžecký závod s extrémními překážkami (2017).
- Jarní a podzimní výstup do oblak a běh do oblak – relax & sport resort Dolní Morava, 2017.

Pro letní sezónu 2018 v plánu následující akce: jarní výstup do oblak anebo Přechod 5 dolnomoravských tisícovek.

Autor Bína (2002) dělí pořádání sportovních akcí do tří stupňů:

- 1. stupeň: regionální a místní akce, které se každoročně opakují;
- 2. stupeň: sportovní akce vyššího významu a s delší tradicí;
- 3. stupeň: sportovní závody a akce celostátního a mezinárodního významu s nejdelší tradicí.

Ski areály Dolní Morava a Větrný Vrch patří mezi pořadatele významných sportovních akcí a soutěží. Konají se zde akce regionálního i celostátního významu a tím se tato obec řadí do třetího stupně vhodnosti pro pořádání sportovních akcí.

Tab. 20 - Určení stupně vhodnosti oblasti pro pořádání sportovních akcí

Složka potenciálu cestovního ruchu	Počet bodů pro kladný stupeň lokalizačních podmínek		
	2	7	20
Sportovní akce	-	-	x

Zdroj: vlastní zpracování dle Bíny, 2002

4.2.2.7 Církevní akce

V obci se nenachází žádné z poutních míst a ani se zde kromě občasných bohoslužeb v kostele sv. Aloise žádné církevní akce nekonají. Proto oblast nelze zařadit do žádného z kladných stupňů lokalizačních podmínek pro konání církevních akcí.

Tab. 21 - Určení stupně vhodnosti oblasti pro pořádání církevních akcí

Složka potenciálu cestovního ruchu	Počet bodů pro kladný stupeň lokalizačních podmínek		
	2	4	10
Církevní akce	-	-	-

Zdroj: vlastní zpracování dle Bíny, 2002

4.2.2.8 Veletrhy a tematické trhy

V obci Dolní Morava nejsou na konání veletrhů dostatečně velké prostory. Vánočně tematický trh, který se v obci konal roku 2016 během akce Jesenické tradiční Vánoce, je jediným trhem v historii obce (Dolní Morava, 2018b). Vzhledem k těmto podmínkám nelze oblast přidělit kladný stupeň lokalizačních podmínek pro pořádání veletrhů a tematických trhů.

Tab. 22 - Určení vhodnosti oblasti pro pořádání veletrhů a tematických trhů

Složka potenciálu cestovního ruchu	Počet bodů pro kladný stupeň lokalizačních podmínek		
	5	20	40
Veletrhy a tematické trhy	-	-	-

Zdroj: vlastní zpracování dle Bíny, 2002

4.2.2.9 Místní produkty

V obci Dolní Morava se žádné tradiční výrobky charakterizující danou oblast nevyrábějí. Proto nelze udělit kladné body.

Tab. 23 - Určení vhodnosti obce pro výrobu místních produktů

Složka potenciálu cestovního ruchu	Počet bodů pro kladný stupeň lokalizačních podmínek		
	5	10	25
Místní produkty	-	-	-

Zdroj: vlastní zpracování dle Bíny, 2002

4.2.2.10 Příhraniční specifika

I přesto, že se obec nachází přímo u státních hranic s Polskem, autor Bína (2002) do skupiny příhraničních specifik zahrnuje v důsledku ekonomického přínosu pouze hranice s Rakouskem a Německem. Vzhledem k uvedeným informacím nelze obec zařadit do žádného z kladných stupňů lokalizačních podmínek.

Tab. 24 - Určení stupně vhodnosti pro příhraniční specifika

Složka potenciálu cestovního ruchu	Počet bodů pro kladný stupeň lokalizačních podmínek		
	2	5	10
Příhraniční specifika	-	-	-

Zdroj: vlastní zpracování dle Bíny, 2002

4.2.3 Realizační předpoklady

4.2.3.1 Doprava

Doprava je důležitou součástí cestovního ruchu, jelikož umožňuje turistům pohyb mezi jednotlivými místy. Do zkoumané oblasti je možné dojet osobním automobilem. Dle internetových stránek Dolní Morava (2018c) cesta z Prahy trvá 2,5-3 hodiny, cesta z Ostravy 2 hodiny a cesta z Brna opět 2 hodiny.

Z Brna je možné se dopravit i pravidelným autobusem, který si lze zarezervovat na oficiálních stránkách Dolní Moravy. V oblasti také působí firma Taxi Beran, která nabízí taxislužby (Dolní Morava, 2018c).

Vedle osobního automobilu lze využít veřejné dopravy, a to jak autobusové, tak i vlakové. Autobusem je možné dostat se na zastávku Dolní Morava – konečná nacházející se přímo pod Dolní Morava relax & sport resortem a zastávka je vhodná také jako výchozí bod pro výstup na Králický Sněžník. V obci se nachází spousta jiných autobusových zastávek, které jsou rozmístěny podél silnice vedoucí obcí: Dolní Morava – kaple, Dolní Morava – statek, Dolní Morava – Moravská krčma, Dolní Morava – obchod, Dolní Morava – tábor, Dolní Morava – lesní správa, Dolní Morava – lesovna. Vlakem se lze dopravit do nedaleké stanice Červený Potok a odtud autobusem nebo pěšky. V období od června až do září zajíždí do obce o sobotách, nedělích a svátcích cyklobus z Ústí nad Orlicí.

V celém areálu mohou v zimním období návštěvníci zdarma využívat služeb skibusu zastavující u hotelu Vista, u parkoviště „Na točně“ a také v Areálu U Slona. Skibus jezdí pravidelně každých 20 minut v době půl hodiny před spuštěním lyžařským vleků a končí půl hodiny po zastavení vleků (Dolní Morava, 2018h) .

V Dolní Morava relax & sport resortu se nachází několik parkovišť, z nichž jsou zdarma k dispozici tyto: U Slona, U Terezky, U Vendy a pod chatou Na Rozcestí, Na Točně. Dále je možné zdarma zaparkovat v okolí hotelu Vista a u hotelu Sněžník. Parkoviště, které je za poplatek náleží hotelu Vista a slouží pouze pro jeho hosty. Mezi další služby hotelu patří využití podzemí garáže za dvojnásobný poplatek oproti parkovišti (Dolní Morava, 2018c). Pro návštěvníky skiareálu Větrný Vrch se nachází parkoviště přímo pod sjezdovkami a návštěvníci také mají možnost zaparkovat auto na parkovišti Pod Klepáčem.

4.2.3.2 Ubytování a stravování

Dle oficiálních internetových stránek Obec Dolní Morava (2018a) se lze ubytovat v hotelu, penzionu, chatě, apartmánu nebo v soukromém objektu. Ubytovací zařízení jsou v obci nerovnoměrně rozmístěna s nejvyšší koncentrací v blízkosti Dolní Morava relax & sport resortu. V obci se nachází tři hotely, z nichž za zmínku stojí především hotel Sport Dolní Morava, který se nachází nedaleko skiareálu Větrný Vrch a také Wellness hotel Vista. Tento hotel nabízí kromě ubytování spoustu dalších služeb jako je wellness centrum, konferenční místnosti, restauraci, dětskou hernu, bowling, tenisové kurty a další. Hotel se navíc nachází na velmi strategickém místě, a to pár metrů od stanice lanovky. Nejpočetnější skupinou z typu ubytování jsou jednoznačně chaty a chalupy, kterých se v tak malé obci nachází dvacet jedna. V obci se dále nachází sedm penzionů a kemp.

Stravovací zařízení jsou nejčastěji spojena s ubytovacími. Mimo jiné je možnost občerstvit se v Apres Ski bar Hříbek, Pivní bar Kulaté peklo a Grill U Slona, které se nachází v blízkosti sjezdovek ski areálu Dolní Morava. Hotel Vista poté nabízí Café bar a Mulda bar s tanečním parketem.

Ubytovacích i stravovacích kapacit je v oblasti dostatek a lze v obci pozorovat výstavbu dalších objektů, které tuto kapacitu v budoucnu navýší. Seznam veškerých ubytovacích kapacit se nachází v příloze 2.

Obr. 10 – Wellness hotel Vista ****

Zdroj: vlastní archiv, 2018

5. Shrnutí výsledků

Kapitola shrnuje vyhodnocení jednotlivých složek potenciálu cestovního ruchu v obci Dolní Morava a v jejím okolí. Ke shrnutí slouží následující tabulka, ve které se nachází bodové ohodnocení těchto složek dle Bínovy metodiky vyhodnocení potenciálu.

Tab. 25 - Celkový počet bodů jednotlivých složek potenciálu cestovního ruchu

Složka potenciálu cestovního ruchu	Bodové ohodnocení složky potenciálu
Přírodní pozoruhodnosti	45
Vhodnost krajiny pro pěší a horskou turistiku	15
Vhodnost krajiny pro cykloturistiku	20
Vhodnost krajiny pro sjezdové zimní sporty	30
Vhodnost krajiny pro lyžařskou turistiku	10
Vhodnost krajiny pro rekreaci u vody	0
Vhodnost krajiny pro rekreaci typu lesy / hory	20
Vhodnost krajiny pro venkovskou turistiku	0
Vhodnost krajiny pro vodní turistiku	0
Vhodnost krajiny pro horolezectví	0
Vhodnost krajiny pro závěsné létání	2
Vhodnost krajiny pro sportovní myslivost	0
Vhodnost krajiny pro sportovní rybolov	2
Vhodnost krajiny pro pozorování vodních ptáků	0
Kulturně historické památky a soubory	0
Skanzeny a muzea	5
Lázeňská funkce	0
Kongresy a konference	10
Kulturní akce	10
Sportovní akce	20
Církevní akce	0
Veletrhy a tematické trhy	0
Místní produkty	0
Příhraniční specifika	0
Přírodní potenciál	144
Kulturní potenciál	45
Celkový potenciál	189

Zdroj: vlastní zpracování na základě autora Bíny, 2002

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že po sečtení bodového ohodnocení jednotlivých předpokladů pro cestovní ruch vykazuje potenciál v dané oblasti celkový počet 189 bodů. Největší podíl na výsledném ohodnocení má přítomnost přírodních předpokladů. V případě přírodních pozoruhodností je významnou složkou národní přírodní rezervace, ptačí oblast, krasové jevy a také vrchol Klepý známý jako evropské rozvodí. Vzhledem k reliéfu a krajinnému rázu je možné v oblasti provozovat nespočet sportovních aktivit, mezi které patří především sjezdové lyžování, pěší turistika, cykloturistika a běžkování. Z méně vyhledávaných sportů je to závěsné létání a muškaření. Předpoklady pro veškeré aktivity, které je nutné provozovat na vodní ploše nebo řece, v oblasti zcela chybí. Kulturní subsystém výrazně zaostává za přírodním, jelikož se v obci nenachází téměř žádné kulturní objekty, nejsou zde vyráběny žádné místní produkty a zcela chybí pořádání církevních akcí a veletrhů. Jistou úroveň kulturního potenciálu zajišťuje konání významných sportovních akcí a konferencí a také některých akcí společenských. Celkově je výsledná hodnota potenciálu cestovního ruchu v obci Dolní Morava a v jejím blízkém okolí velice příznivá.

Použitá metoda pro vyhodnocení potenciálu cestovního ruchu nezahrnuje realizační předpoklady, jejichž existence je pro destinaci velice důležitá. Proto bylo nezbytné tuto suprastrukturu cestovního ruchu k použité metodě doplnit. Do obce je možné se dopravit pomocí vlastního dopravního prostředku a autobusu. Nejbližší železniční trať se nachází ve vedlejší obci. Silnice a parkoviště v obci jsou v dobrém a udržovaném stavu, nicméně v hojně navštěvovaných dnech dochází k přeplnění parkovacích kapacit. Ubytovacích a stravovacích objektů se v obci nachází dostatek.

Výsledná hodnota se od Bínova šetření z roku 2002 může mírně lišit především díky vývoji Dolní Morava relax & sport resortu, jak je patrné z kapitoly 4.1.2.. Vývoj se týká především lyžařského areálu, vzniku nové naučné turistické trasy, nových rozhleden, prostor pro pořádání konferencí a atraktivit v lesním prostředí.

5.1 Odpovědi na výzkumné otázky

V této kapitole je zodpovězeno na výzkumné otázky. Odpovědi na otázky byly získány pomocí analýzy předpokladů pro cestovní ruch, která ve výsledku určuje hodnotu a typ převažujícího potenciálu.

Otázka číslo 1 - Jak vysoký potenciál cestovního ruchu má obec Dolní Morava a její okolí?

Dle Bínova rozdělení hodnot výsledného potenciálu cestovního ruchu, které je uvedeno v kapitole 2.2, je oblast zařazena do zóny s velmi vysokým potenciálem.

Otázka číslo 2 – Do kterého typu potenciálu se řadí obec Dolní Morava a její okolí?

Autor Bína (2002) uvádí rozdělení celkového potenciálu dle jeho převažujícího typu, a to buď přírodního anebo kulturního. Při výpočtu procentuálního zastoupení typu potenciálu jasně převažuje přírodní, který v oblasti zastupuje něco málo přes 76% z celkové hodnoty a kulturní tedy méně než 24%. Po zařazení obce do Bínova rozdělení, které je uvedeno v kapitole 2.2, lze odpovědět, že obec Dolní Morava se řadí do typu smíšeného.

Podotázka k otázce číslo 2 – Který typ potenciálu převažuje v obci Dolní Morava a v jejím okolí?

V oblasti jasně převažuje přírodní typ potenciálu, jehož hodnota je oproti typu kulturnímu více než třínásobná.

Otázka číslo 3 – Je obec Dolní Morava a její okolí vhodná pro letní i zimní rekreaci?

Pomocí analýzy lokalizačních předpokladů dané oblasti je odpověď na tuto výzkumnou otázku kladná. Vzhledem k tomu, že jsou v obci přítomny dva skiareály, upravované tratě pro běžkaře, trasy pro pěší, cyklotrasy a uměle vytvořené atraktivity cestovního ruchu, nelze pozorovat výrazné sezónní výkyvy. Návštěvníci se tedy v obci vyskytují nezávisle na ročním období.

6. Závěr

Cílem této práce bylo vyhodnotit potenciál cestovního ruchu v obci Dolní Morava a v jejím okolí. Vymezená oblast je totožná s územím spravovaným obcí Dolní Morava a zahrnuty byly i některé trasy vedoucí mimo obec a zase se do obce vracující. Praktická část popisovala základní pojmy jako je destinace, předpoklady a potenciál cestovního ruchu. Ten byl poté vyhodnocen pomocí Bínovy metody (2002), pro kterou bylo potřebné získat veškeré informace o lokalizačních předpokladech v oblasti. V některých případech bylo obtížné určit stupeň vhodnosti oblasti pro jednotlivou činnost cestovního ruchu, jelikož stupně nebyly dostatečně popsány. Dalším jistým nedostatkem použité metody je nezahrnutí realizačních předpokladů cestovního ruchu, které jsou pro dostupnost a uspokojení základních potřeb klíčové, proto byly pro doplnění popsány v kapitole 4.2.3. Posledním nedostatkem je chybějící analýza negativních faktorů, které by mohly výsledné číslo potenciálu cestovního ruchu snížit. Navzdory výše uvedeným nedostatkům je tato metoda pro vyhodnocení potenciálu vhodná.

V důsledku vysoké míry potenciálu cestovního ruchu ve zkoumané oblasti, je nutné se pro budoucí rozvoj destinace zaměřit na projekty udržitelného cestovního ruchu. Důležité je zpevnění některých cest vedoucích oblastí tak, aby se zamezilo sešlapu a erozi půdy. K poškození přírody napomáhají často využívaná sněžná děla, která mají negativní vliv na místní faunu a flóru. V důsledku toho, že v oblasti panují drsné klimatické podmínky, je možné tato děla využívat méně.

Z výsledků práce jasně vyplynulo, že se obec Dolní Morava a její okolí vyznačují velmi vysokým potenciálem cestovního ruchu. I přesto, že se v obci nenachází téměř žádné kulturní památky, žádná muzea a skanzeny, je oblast velice významná z hlediska přírodního potenciálu. Nabízí spoustu aktivit, které jsou vhodné pro milovníky sportu i pro relaxaci v přírodě. Výhodou destinace také je, že je možné ji navštívit v jakémkoliv ročním období. V zimním období jsou nejvíce využívána lyžařská střediska a trasy pro běžkování. Naopak letní sezóna nabízí spoustu tras pro pěší a cyklisty a také uměle vytvořené atraktivitu.

Seznam literatury

- BANOŽIĆ, Mario, Marijana SUMPOR a Gabrijela ŽALAC. *Mapping of tourism potential: The Preconditions for the Development of Tourism in Continental Croatia*. Ekonomski Vjesnik [online]. 2015, **28**(1), 69-83 [cit. 2018-04-10]. Dostupné z: <https://hrcak.srce.hr/ojs/index.php/ekonomski-vjesnik/article/view/3139/1998>
- BEAVER, Allan. *A dictionary of travel and tourism terminology*. 2nd ed. Cambridge, MA: CABI Publ., c2005. ISBN 9780851990200.
- BÍNA, J. *Aktualizace potenciálu cestovního ruchu v České republice* [online]. 2010 [cit. 2018-01-30]. Dostupné z: <https://www.uur.cz/images/uzemnirozvoj/cestovnuruch/potencialCR/PotencialCR-text.pdf>
- BÍNA, J. *Hodnocení potenciálu cestovního ruchu v obcích České republiky*. [online]. 2002 [cit. 2018-01-30]. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/1456/jaro2007/KRGCR/um/Hodnocen__potenci_lu_CR_v_obc_ch__R_b_na.pdf
- BRANDOS, Otakar. Treking.cz. *Králický Sněžník* [online]. 2007 [cit. 2018-03-12]. Dostupné z: <https://www.treking.cz/regiony/kralicky.ht>
- CZECH TOURISM. *Mapa turistických regionů a oblastí, kontakty* [online]. 2010 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: <http://www.czechtourism.cz/nase-sluzby-pro-vas/spoluprace-s-regiony/mapa-turisticky-ch-regionu-a-oblasti,-kontakty/>
- DOLEČKOVÁ, Veronika. *Historický vývoj a současný rozvoj sportovně rekreačního areálu Dolní Morava* [online]. Hradec Králové, 2017 [cit. 2018-04-06]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/skjqq1/STAG84563.pdf>. Bakalářská práce. Univerzita Hradec Králové.
- DOLNÍ MORAVA. *Běžky* [online]. 2018a [cit. 2018-01-16]. Dostupné z: <http://www.dolnimorava.cz/bezky>
- DOLNÍ MORAVA. *Kalendář akcí - archiv* [online]. 2018b [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <http://www.dolnimorava.cz/archiv-akci>
- DOLNÍ MORAVA. *Kudy k nám* [online]. 2018c [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <http://www.dolnimorava.cz/kudy-k-nam>
- DOLNÍ MORAVA. *O Stezce v oblacích* [online]. 2018d [cit. 2018-03-12]. Dostupné z: <http://www.dolnimorava.cz/o-stezce-v-oblacich>

- DOLNÍ MORAVA. *Ptačí oblast Králický Sněžník* [online]. 2018e [cit. 2018-03-12]. Dostupné z: <http://www.dolnimorava.cz/ptaci-oblast-kralicky-sneznik>
- DOLNÍ MORAVA. *Single trails* [online]. 2018f [cit. 2018-03-12]. Dostupné z: <http://www.dolnimorava.cz/single-trails>
- DOLNÍ MORAVA. *Sjezdovky, lanovky a vleky* [online]. 2018g [cit. 2018-01-16]. Dostupné z: <http://www.dolnimorava.cz/sjezdovky-lanovky-a-vleky>
- DOLNÍ MORAVA. *Skibus a doprava* [online]. 2018h [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <http://www.dolnimorava.cz/skibus-a-doprava>
- DOLNÍ MORAVA. *Stamichmanova naučná stezka* [online]. 2018i [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <https://www.dolnimorava.cz/stamichmanova-naucna-stezka>
- EL SPEEDO. *Letové terény - Sviní hora* [online]. 2002 - 2017 [cit. 2018-03-12]. Dostupné z: <http://old.elspeedo.cz/Article.aspx?NodeID=1001563&FlyingSiteGUID=656a0cb1-11db-482c-a2ba-95a9dd74988c>
- GEMBALOVÁ, Alena. *Velká výletní kniha - Česká republika*. Praha: Marco Polo, 2006.
- GEOLOGICKÉ LOKALITY. *Jeskyňe v horním údolí Moravy - Patzeltova jeskyňe* [online]. 2003-2012a [cit. 2018-03-12]. Dostupné z: <http://lokality.geology.cz/1607>
- GEOLOGICKÉ LOKALITY. *Králický Sněžník* [online]. 2003-2012b [cit. 2018-03-12]. Dostupné z: <http://lokality.geology.cz/1607>
- HAVELKOVÁ, Svatava. Fórum ochrany přírody. *Výkon práva myslivosti a rybářství ve zvláště chráněných územích a na území EVL a ptačích oblastí* [online]. 2018 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <http://www.forumochranyprirody.cz/vykon-prava-myslivosti-rybarstvi-ve-zvlaste-chranenych-uzemich-na-uzemi-evl-ptacich-oblasti>
- HESKOVÁ, Marie. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. 2., upr. vyd. Praha: Fortuna, 2011. ISBN 978-80-7373-107-6.
- HORY.CZ. *Ski areál Dolní Morava* [online]. 2000-2018 [cit. 2018-03-12]. Dostupné z: <http://www.hory.cz/strediska/kralicky-sneznik/dolni-morava/>
- CHYTEJ.CZ. *453 105 – Morava 25* [online]. 2018 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <https://www.chytej.cz/svazove-reviry/453105-morava-25/>

KIRÁLOVÁ, Alžběta. *Marketing: destinace cestovního ruchu*. Praha: Ekopress, 2003. ISBN 8086119564

KOS, Michal. *Králický Sněžník (Śnieżnik Kłodzki) – hora a pohoří* [online]. 2015 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: <http://www.sneznik.cz/cs/sneznik-z-ceska/vrcholy-ceske-strany-snezniku/kralicky-sneznik/>

KRÁLICKÝ SNĚŽNÍK. *Naučná stezka – 1. Historie údolí Moravy* [online]. 2000-2015a [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: <http://www.sneznik.cz/cs/naucna-stezka/1-historie-udoli-moravy/>

KRÁLICKÝ SNĚŽNÍK. *Naučná stezka – 5. Tvarožné díry* [online]. 2000-2015b [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: <http://www.sneznik.cz/cs/naucna-stezka/5-tvarozne-diry/>

KRÁLICKÝ SNĚŽNÍK. *Naučná stezka - 7. Myslivost a poškozování lesa zvěří* [online]. 2000-2015c [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <http://www.sneznik.cz/cs/naucna-stezka/7-myslivost-a-poskozovani-lesa-zveri/>

KRÁLICKÝ SNĚŽNÍK. *Ptačí oblast Králický Sněžník - Natura 2000* [online]. 2004 [cit. 2018-03-12]. Dostupné z: <http://www.sneznik.cz/cz/ptaci-oblast-kralicky-sneznik-natura-2000/>

KRÁLICKÝ SNĚŽNÍK. *Úvodní zastavení* [online]. 2000-2015d [cit. 2018-03-14]. Dostupné z: <http://www.sneznik.cz/cs/naucna-stezka/uvodni-zastaveni/>

KRÁLICKÝ SNĚŽNÍK. *Vítejte v Národní přírodní rezervaci Králický Sněžník* [online]. 2000-2015e [cit. 2018-01-16]. Dostupné z: <http://www.sneznik.cz/>

KRÁLICKÝ SNĚŽNÍK. *Vodstvo* [online]. 2000-2015f [cit. 2018-03-12]. Dostupné z: <http://www.sneznik.cz/cz/vodstvo-pramen-moravy/>

K-S 5 "U POTOKA". *Popis objektu* [online]. 2018 [cit. 2018-04-13]. Dostupné z: <http://www.ks5.cz/informace/popis-objektu>

MAPY.CZ. *Turistická mapa přesně vyhraněného území obce Dolní Morava*. [online mapa]. 2018a [cit. 2018-04-13]. Dostupné z: <https://mapy.cz/turisticka?x=16.8324903&y=50.1642909&z=13&l=0&source=muni&id=2969&q=doln%C3%AD%20morava>

MAPY.CZ. *Základní mapa přesně vyhraněného území obce Dolní Morava*. [online mapa]. 2018b [cit. 2018-04-13]. Dostupné z:

<https://mapy.cz/zakladni?x=16.8260530&y=50.1603320&z=12&l=0&source=muni&id=2969&q=doln%C3%AD%20morava>

MAPY.CZ. *Zimní mapa přesně vyhraněného území obce Dolní Morava*. [online mapa]. 2018c [cit. 2018-04-13]. Dostupné z:

<https://mapy.cz/zimni?x=16.8324903&y=50.1642909&z=13&l=0&source=muni&id=2969&q=doln%C3%AD%20morava>

MARIOT, Peter. *Geografia cestovného ruchu: pre 3. ročník hotelových akadémií*.

Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2000. ISBN 8071581690.

NESTOROSK, Ivanka. Identifying Tourism Potentials in Republic of Macedonia Through Regional Approach. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* [online]. 2012, **44**, 95-103 [cit. 2018-03-16]. DOI: 10.1016/j.sbspro.2012.05.009. ISSN 18770428. Dostupné z:

<http://linkinghub.elsevier.com/retrieve/pii/S1877042812011305>

OBEC DOLNÍ MORAVA. *Ubytování v obci Dolní Morava* [online]. 2018a [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <http://www.obecdolnimorava.cz/ubytovani>

OBEC DOLNÍ MORAVA. *Základní informace* [online]. 2018b [cit. 2018-03-26].

Dostupné z: <http://www.obecdolnimorava.cz/zakladni-informace>

PALATKOVÁ, Monika. *Marketingová strategie destinace cestovního ruchu: jak získat více příjmů z cestovního ruchu*. Praha: Grada, 2006. Manažer. ISBN 80-247-1014-5.

PÁSKOVÁ, Martina. *Udržitelnost rozvoje cestovního ruchu*. Vyd. 2. Hradec Králové: Gaudemus, 2009. ISBN 9788074350061.

PETROMAN, Cornelia. *Typology of Tourism Destinations* [online]. 2015 [cit. 2018-01-10]. Dostupné z: <http://spasb.ro/index.php/spasb/article/view/1933/1878>

SKI AREÁL VĚTRNÝ VRCH. *O areálu* [online]. 2018 [cit. 2018-04-10]. Dostupné z: <http://www.skiarealvetrnyvrch.cz/>

ŠEBEK, René. *Bakalářská práce* [elektronická pošta]. Message to:

kristyna.kalistova@email.cz. 22. 3. 2018 7:14 [cit. 2018-03-22]. Osobní komunikace.

VISTA **** WELLNESS HOTEL. *Kongresové prostory* [online]. 2017 [cit. 2018-03-12].
Dostupné z: <http://www.hotel-dolnimorava.cz/kongresove-prostory/>

VÍTEK, Jan. *Krajinou severovýchodních Čech: hory, kopce, vyhlídková místa, údolí, skály, jeskyně*. Ústí nad Orlicí: Oftis, 2000. ISBN 808604226x.

VÝCHODNÍ ČECHY. *Kostel sv. Aloise – Dolní Morava* [online]. 2018 [cit. 2018-04-14].
Dostupné z: https://www.vychodni-cechy.info/dolni-morava/13_10078_kostel-sv-aloise/

WORLD TOURISM ORGANIZATION. *Annex I. Report of the Committee on Tourism and Competitiveness* [online]. 2002 [cit. 2018-01-30]. Dostupné z:
<http://cf.cdn.unwto.org/sites/all/files/docpdf/generalprogrammeofworkdmgt.pdf>

YAN, Libo, Bo Wendy GAO a Meng ZHANG. A mathematical model for tourism potential assessment. *Tourism Management* [online]. 2017, **63**, 355-365 [cit. 2018-03-16].
DOI: 10.1016/j.tourman.2017.07.003. ISSN 02615177. Dostupné z:
<http://linkinghub.elsevier.com/retrieve/pii/S0261517717301541>

ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde Praha, 2012. ISBN 978-80-7201-880-2.

ŽMOLÍK, Václav. *Dolní Morava – obec rozkročená mezi Čechami a Moravou*. [online]. 2011 [cit. 2018-03-12]. Dostupné z:
http://www.rozhlas.cz/radiozurnal/pocesku/_zprava/dolni-morava-obec-rozkrocena-mezi-cechami-a-moravou--843737

Seznam tabulek

Tab. 1 - Určení stupně vhodnosti oblasti pro přírodní pozoruhodnosti.....	24
Tab. 2 - Určení stupně vhodnosti oblasti pro pěší a horskou turistiku	27
Tab. 3 - Určení stupně vhodnosti oblasti pro cykloturistiku	30
Tab. 4 - Určení stupně vhodnosti oblasti pro sjezdové zimní sporty	32
Tab. 5 - Učení stupně vhodnosti oblasti pro lyžařskou turistiku.....	33
Tab. 6 - Určení stupně vhodnosti oblasti pro rekreaci u vody.....	34
Tab. 7 - Určení stupně vhodnosti oblasti pro rekreaci typu lesy/hory.....	35
Tab. 8 - Určení stupně vhodnosti oblasti pro venkovskou turistiku.....	36
Tab. 9 - Určení stupně vhodnosti oblasti pro vodní turistiku	36
Tab. 10 - Určení stupně vhodnosti oblasti pro horolezectví.....	36
Tab. 11 - Určení stupně vhodnosti oblasti pro závěsné létání	37
Tab. 12 - Určení stupně vhodnosti oblasti pro sportovní myslivost.....	38
Tab. 13 - Určení vhodnosti oblasti pro sportovní rybolov	39
Tab. 14 - Určení vhodnosti oblasti pro pozorování vodních ptáků	39
Tab. 15 - Přítomnost kulturně historických památek a souborů v oblasti	40
Tab. 16 - Přítomnost muzeí a skanzenů v oblasti.....	41
Tab. 17 - Určení stupně lázeňské funkce v oblasti	41
Tab. 18 - Určení stupně možnosti konání kongresů a konferencí v oblasti.....	42
Tab. 19 - Určení stupně vhodnosti oblasti pro pořádání kulturních akcí	44
Tab. 20 - Určení stupně vhodnosti oblasti pro pořádání sportovních akcí	47
Tab. 21 - Určení stupně vhodnosti oblasti pro pořádání církevních akcí.....	47
Tab. 22 - Určení vhodnosti oblasti pro pořádání veletrhů a tematických trhů	48
Tab. 23 - Určení vhodnosti obce pro výrobu místních produktů.....	48
Tab. 24 - Určení stupně vhodnosti pro příhraniční specifika	48
Tab. 25 - Celkový počet bodů jednotlivých složek potenciálu cestovního ruchu	51

Seznam obrázků

Obr. 1 - Schéma předpokladů cestovního ruchu.....	12
Obr. 2 - Mapa turistických oblastí v České republice	16
Obr. 3 - Masiv Králického Sněžníku	18
Obr. 4 - Vodopád Mléčného pramene	19
Obr. 5 - Informační tabule ptačí oblast Králický Sněžník.....	22
Obr. 6 - Informační tabule naučná stezka Králický Sněžník.....	26
Obr. 7 - Piktogramový koridor pro cyklisty v obci Dolní Morava.....	28
Obr. 8 - Pohled na sjezdovku Sněžník A ve ski areálu Dolní Morava	31
Obr. 9 - Kostel svatého Aloise v obci Dolní Morava	40
Obr. 10 - Wellness hotel Vista ****	50

Přílohy

Příloha 1 – Počet bodů jednotlivých složek potenciálu cestovního ruchu

Složka potenciálu cestovního ruchu	Počet bodů pro kladný stupeň lokalizačních podmínek		
	1	2	3
Přírodní pozoruhodnosti	10	20	45
Vhodnost krajiny pro pěší a horskou turistiku	5	10	15
Vhodnost krajiny pro cykloturistiku	10	15	20
Vhodnost krajiny pro sjezdové zimní sporty	7	15	30
Vhodnost krajiny pro lyžařskou turistiku	3	7	10
Vhodnost krajiny pro rekreaci u vody	10	20	40
Vhodnost krajiny pro rekreaci typu lesy / hory	7	13	20
Vhodnost krajiny pro venkovskou turistiku	3	7	10
Vhodnost krajiny pro vodní turistiku	3	7	15
Vhodnost krajiny pro horolezectví			2
Vhodnost krajiny pro závěsné létání			2
Vhodnost krajiny pro sportovní myslivost			2
Vhodnost krajiny pro sportovní rybolov			2
Vhodnost krajiny pro pozorování vodních ptáků			1
Kulturně historické památky a soubory	10	25	50
Skanzeny a muzea	5	15	35
Lázeňská funkce	5	15	35
Kongresy a konference	2	10	20
Kulturní akce	10	20	40
Sportovní akce	2	7	20
Církevní akce	2	4	10
Veletrhy a tematické trhy	5	20	40
Místní produkty	5	10	25
Příhraniční specifika	2	5	10

Zdroj: Bína, 2002

Příloha 2 – Možnosti ubytování v obci Dolní Morava

MOŽNOSTI UBYTOVÁNÍ		
Penziony	Apartmány	Ubytování v soukromí
Penzion Edita	Apartmán Viktorka	Ubytování v soukromí Hanka
Penzion Pod Vlekem	Apartmán Cecilka	U Opičáka
Penzion Krčma	Apartmán U Kamila	Ubytování U Žaloudků
Penzion Horal	Apartmány Dolní Morava	Ubytování V Zátíši
Penzion Valevil	Apartmán Hugo	Ubytování Klimešovi
Penzion Moravanka	Apartmán Eliška	Ubytování Soldátovi
Penzion Na Rozcestí	Apartmán VAKSTAV	Ubytování U Sjezdovky
Penzion Jiřinka	Apartmán Cardovi	Ubytování Čermákovi
Penzion Pod Slamníkem	Apartmány Větrný Vrch	Ubytování Novákovi
Chaty a chalupy		Hotely
Chata Rossa	Chata Vilemína	Hotel Sport DM
Chata Podolský	Chata Terezka	Hotel Sněžník
Chata Krakenka	Chata U Slona	Wellness Hotel Vista ****
Chata Sobík	Chata Marcelka	
Chata Pod Sněžníkem	Chalupa Dolní Morava	
Chata Horní Morava	Chalupa U Floriánka	
Chata Sněženska	Chalupa Pod lomem	
Chata Orlík	Hájovna Dolní Morava	
Chata u Jezu - Jezinka	Roubenka Dolní Morava	
Chata Slaměnka	Areál srubů Větrný Vrch	

Zdroj: vlastní zpracování dle webových stránek Obec Dolní Morava, 2018a

Příloha 3 – Rozcestník u parkoviště Na točně

Zdroj: vlastní archiv, březen 2018

Příloha 4 – Mapa ski areálu Dolní Morava

Zdroj: Dolní Morava, 2018g

Příloha 5 – Mapa tras pro skialpinismus ve ski areálu Dolní Morava

SKIALP TRASY DOLNÍ MORAVA

ROCK ART
skialp & running park
východní místo

Trasa A Naučná skialpová stezka

Hledisko na rtě Informační cedule pro účastníky a zájemce poskytuje základní informace o základních skupinách.

Začíná u naší skialpové stezky, vede k hotelu Vlna a od ní spouští cestou jihle se sestupuje v dolní Tu opatrně přechází a pokračuje po cestě 800m, kdy stápa-cesta odbočí vlevo jakoby na hrábě. Pokračuje dále směrem po cestě, po vrcholovém skialpové stezce na lokovou směr trati stápa, dále pak 300 m na vrcholku - horní část sedáčky u Slonka. Odtud dále traverzovou cestou až na vrchol pod Chumarem, odtud pak směrem k chatě Slaminka, nad cestou přecházející skialpovou a po horní cestě se dále směrem Slaminku U šarvák a odtud na vrchol Slaminku.

Návrat z této trasy D nebo po sestupu, pokud je odpočívadlo.

Trasa B SkyWalk

Vede v blízkosti Slonky v Obřích. Od našeho skialpového centra jste stejně jako po trase A a hotelu Vlna, od ní pak přímým směrem skialpovou stezku A až na vrchol. kde odbočíte na spojovací cestu k horní části lanovky u Slonka - Vrhlička.

Dále pak přímo po terasu hrábě ležím bílým směrem ve Slonce v Obřích. Od ní směrem směrem Slaminku a dále pak stejně jako po trase A na vrchol Slaminku.

Návrat stejným způsobem jako u trasy A. Můžete stejně možnost v průběhu kudy Slonku a Obřích nadobře, může i po cestě.

Trasa C Sportovní

Skialpová trasa určená chytřím sportovcům, skialpové pro terasu. Pořád do kopce...

Od našeho centra vyrazíte stejně jako při A a B, ale po 100m se budete srazit vlevo směrem severovýchodně u horní části Slonky. Od ní se dále vzhůru na skialpovou stezku B, dále pak po okraj sedáčky až na vrchol Slaminku.

Přímým směrem dlebe podléhají sportovní vyhládkou ve slavnosti za sebou. Vždy se vždy sestupovat.

Trasa D Sestupová

Skialpová trasa sloužící hlavně pro děti, dochází v vrcholku Slamink. Od ní však vzhůru i přes vyhládku, hrábě od našeho centra povle směrem k hotelu Vlna, dále pak cestou k bytovému komplexu. Od ní směrem k chatě a k horní části lanovky u Slonka - Vrhlička.

Dále pak stejně jako trasy A.

Zde ideálně vyhládkou sestupovat až za přecházející skialpových tras Slaminku.

Označení katvích bodů záchranných lan raabazních stežíř na sjezdových tratích

JSEM ZODPOVĚDNÝ SKIALPINISTA

V této oblasti chodím pouze po vyznačených trasách pro skialpinisty. Pokud zde ve skialpové vyznačené trase raabazní a podobně, mi neumožňují pohybovat se jinde než na sjezdových pak vyznačených vždy po jejím okraji a tak, abych co nejméně omezoval a ohrožoval ostatní lyžáře.

Pokud chodím ve skialpě, vždy skialpám v řadě za sebou.

Mám maximálně osádku při lezení, v zimech nebo při omezené viditelnosti používám oboustrannou bezpečnou ruce nebo ruce, v noci základní ruce rozsvícené baterkou.

Nevstupuji na sjezdovky, které se právě udrávají.

Pokud sjezdovku musím sjezdit po čerstvě uvolněném sjezdovce, tak vždy jen po jejím okraji a tak, abych nepoškodil sjezdovku nebo její povrch.

Vždy respektuji pokyny a doporučení pracovníků areálu.

Pokud to skialpě vyžaduje, postávám se na rucech sportovních lyží nebo umělého sněhu a udržuji sjezdovky.

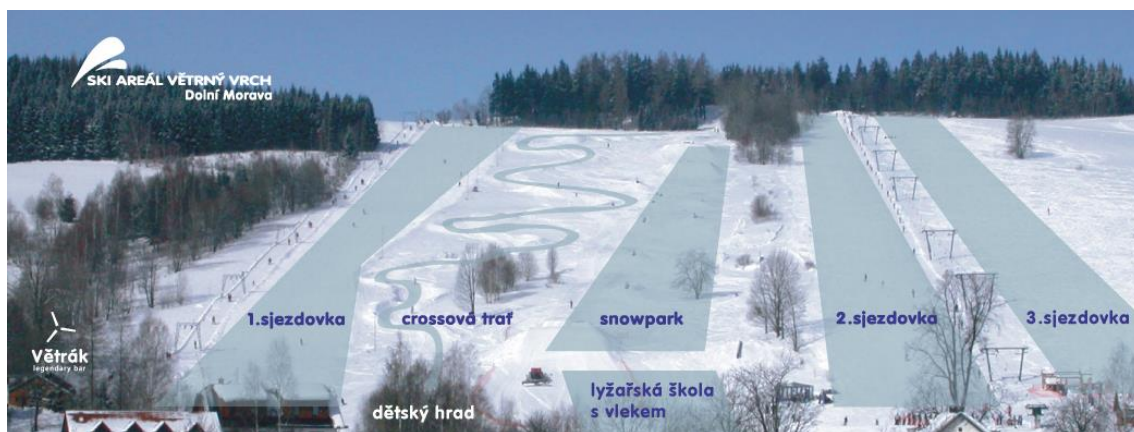
!!! Dodržuj !!!

Dolní Morava
ROCK ART
skialp & running
www.skialp.cz
ATOMIC
DYNASTAR

Zdroj: vlastní archiv, březen 2018

Příloha 6 – Mapa ski areálu Větrný Vrch

Zdroj: Ski areál Větrný Vrch, 2018

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
Kalistová Kristýna	Masarykovo náměstí 60, Žamberk	11500596

TÉMA ČESKY:

Zhodnocení potenciálu cestovního ruchu v obci Dolní Morava a jejím okolí

TÉMA ANGLICKY:

The Evaluation of Tourism Potential in Dolni Morava and its surrounding

VEDOUcí PRÁCE:

Mgr. Jaroslav Kacetl, Ph.D. - KAL

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

Cíl práce:

Cílem práce je vyhodnocení potenciálu cestovního ruchu na vybraném území pomocí analýzy a hodnocení jednotlivých složek potenciálu na základě předem stanovených kritérií.

Osnova:

1. Úvod
2. Metodologie
3. Teoretická část
4. Výzkumná část
5. Závěr
6. Seznam literatury

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

- BÍNA, J: Hodnocení potenciálu cestovního ruchu v obcích české republiky. Urbanismus a územní rozvoj, 2002, ročník 5, č. 1, s. 2-11
- MUSIL, Martin. Potenciál a zatížení oblasti cestovním ruchem v souvislosti s ochranou životního prostředí: oponentovaná výzkumná zpráva pro veřejnou správu a další zainteresované subjekty. V Praze: Oeconomica, 2008. ISBN 978-80-245-1430-7.
- ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. Výkladový slovník cestovního ruchu. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde Praha, 2012. ISBN 978-80-7201-880-2.
- VÍTEK, Jan. Krajinou severovýchodních Čech: hory, kopce, vyhlídková místa, údolí, skály, jeskyně. Ústí nad Orlicí: Ofis, 2000. ISBN 80-86042-26-X.
- FALTYSOVÁ, Helena a František BĀRTA. Pardubicko. Brno: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2001. Chráněná území ČR. ISBN 80-86064-44-1.
- BABNIČ, Ján. Jeseníky: 52 nejkrásnějších turistických tras po hřebenech a údolím Jeseníků. Aktualiz. vyd. Plzeň: Kletř, 2011. Turistický průvodce Rother. ISBN 80-85822-38-5.

Podpis studenta: .....kalíšková!.....

Datum: .....10.10.2017.....

Podpis vedoucího práce: ....

Datum: .....10.10.2017.....